

ŽENE LJUTOMERSKEGA OKRAJA dosegajo lepe uspehe v predkongresnem tekmovanju

Ze nad mesec dni tekmujejo kmečke žene ljutomerskega okraja, saj hočejo z delovnimi uspehi počastiti svoj kongres, ki bo letos oktobra v Ljubljani. V nekaterih osnovnih ženskih organizacijah so v preteklem mesecu precej storili pri prosvetljevanju članic in vseh žena, podvojili pa so tudi skrb za matke in doraščujočo mladino. V tednu matere in otroka je bilo v okraju 28 kulturno-prosvetnih prireditev in 21 vzgojnih ter zdravstvenih predavanj, ki so jih imeli zdravniki, medicinske sestre in najboljši pedagogi. Ženam so tokrat dali nasvete, kako se je treba borovati proti alkoholu in pijačevanju, ki se je precej razpaslo v nekaterih krajih in povzročilo več razdorov v družinah, dalje so se poučile, kako je treba negovati dojenčka in skrbeti za občo higieno v družini. V tednu so razdelili 200 pohvalnih diplom zaslužnim materam z desetimi in več otroki, revne odklikovale pa so prejele nad 80 tisoč din nagrade kot priznanje za vso požrtvovalnost v materinstvu.

žená, dokazujejo njihovi uspehi, ki se zrcalijo v pestrih prireditvah in skrbno pripravljenih predavanjih. V tednu so skupaj z mladino in pionirji dvakrat nastopile na vaškem odru in razvedrile vaščane z igrkami, prizorčki iz otroškega sveta, recitacijami in petjem. V Apačah in Crncih so priredile zdravstveno predavanje. Na njihovo pobudo so na sedežu občine ustanovili starešinski svet, ki bo odslej usmerjal vzgojo mladega naraščaja, pa tudi tečaj za otroške obiskovalke, ki je že pričel pred dnevi, je plod njihove požrtvovalnosti. Pa še z nečim se lahko pohvalijo, namreč s sožitjem, ki vlada med njimi in člani Partije, Fronto in drugimi množičnimi organizacijami. Z njihovo pomočjo so obdarile zaslužne matere in revne žene. Skratka: Od apaskih žená bi se lahko marsikaj naučili, saj so tokrat pokazale zgled, kako je treba sodelovati v korist matere in otroka.

Je dokaj razpaslo v vinogradniškem predelu. Med uspele prireditve lahko prištevamo še pionirsko akademijo, na kateri so se zbrali otroci vseh okoliških šol, in pa cvetlični dan, ki je prinesel pionirjem nekaj uric zaslužnega razvedrila v naravi, sredi cvetja in zelenja. V kratkem bodo ljutomerske žene priredile tudi tombolo v korist dece, ki jo bodo poslane na dnevna letovanja v naravo. Tudi žene Radgone in Radenc ne zaostajajo. Radenčanke so pomagale pri organizaciji pionirskega dneva, ki je potekel v pristrnem vzdušju med materami in malčki in končal z zaobljubo pionirjev pred odredno zastavo. Otroško igrico »Sneguljica« so na željo publike dvakrat ponovili.

V poslednjem času je bilo v okraju več predvolilnih zborovanj kmečkih žená, ki so se pogovorile predvsem o reorganizaciji v kmečkih delovnih združenjih in drugih vzgojnih vprašanjih. Kljub temu, da je zdaj največ dela na polju, so bile konference kar dobro obiskane. Tokrat so izvolile delegatke za okrajno konferenco, ki bo v prihodnjem mesecu začrtala pot ženski organizaciji. Ljutomerčanke pa so napovedale tekmovanje ženam iz Radgone in se odločno zavzele za plemenito tekmo. Za kar najboljši tekmovalne uspehe pa se bore tudi žene Kostanja in Ivanjkovec.

DOGODKI ZADNIH DNI

Dve izredno važni mednarodni obletnici sta nekam tiho šli mimo nas: sedma obletnica ustanovitve Organizacije Združenih narodov (OZN) ter druga obletnica korejske vojne. O delu najvišjega mednarodnega Organa — OZN — in pa njenih pomožnih ustanov (Varnostni svet, Gospodarsko-socialni svet, Skrbniški svet itd.) ter agencij bi lahko napisali obširne knjige. OZN je namreč postala ustanova, ki skuša na vseh področjih mednarodnega sodelovanja ozdraviti rane nedanje kolonialne politike in imperialističnega pohlepa veselih. Prvič v zgodovini je odločno postavila v svoji ustanovni listini zahtevo po enakopravnosti in po pravici vsakega naroda do samoodločbe in suverenosti ter jo v praksi tudi izvaja. Odločno je nastopila proti vsakršnemu poizkusu nasilnega poseganja močnejših držav v notranje zadeve manjših in slabših. Po svojih pomožnih ustanovah brzdá kolonialne težnje, kjer koli bi se pojavile, na drugi strani pa odpravlja gospodarsko in kulturno zaostalost, bodisi z lastnimi sredstvi, bodisi s pomočjo močnejših držav.

Uspehi njenega prizadevanja so danes vidni na vseh področjih mednarodnega sodelovanja, tako tudi v naši državi. Najmočnejši dokaz, da si je priborila v svetu mednarodno veljavo in se utrdila med širokimi ljudskimi plastmi, pa predstavlja njen odločen nastop na Koreji. Napad severnih Korejcev, ki ga je pripravila Moskva, pozneje pa tudi vmešavanje kitajskih »prostovoljcev«, to je redne kitajske vojske, je zavezila s silo, ker se nasprotnik kljub njenim številnim pozivom ni hotel pogajati tako, kakor predvidevajo mednarodni predpisi. Ob drugi obletnici korejske tragedije, ki poteka prav te dni, je to potrebno poudariti. Resnica je, da doslej ni imela večjega uspeha pri pogajanjih. Četudi ne po lastni krivdi. Toda posrečilo se ji je vendar zaustaviti operacije širšega obsega na bojišču.

Kako bodo pogajanja potekala v bodočnosti, je težko presoditi. Pred dnevi so namreč letala Združenega poveljstva bombardirala hidrocentrale ob reki Jalu (na severnokorejsko-mandžurski meji) ter s tem uničila za kitajsko industrijo tako važen vir energije. To dejanje so predvsem v Veliki Britaniji in pa v Indiji obsodili kot nesposobno, ker lahko samo še poslabša trilo pogajanje v Panmundžu. Vrhovni poveljnik oboroženih sil OZN, general Clark, ga je sicer pojasnjeval kot vojaško nužnost, ki nikakor ne bo vplivala na osnovne težnje Združenih narodov na Koreji — omejitve in poznejše prenehanje vojne na Koreji. Toda nasprotnik še ni jasno odgovoril. Ne vemo še, ali bo pogajanja prekinil, niti ne, ali bo morda celo tvegal novo ofenzivo.

Pogajanja med avstrijskim zunanjim ministrom in našo vlado so se uspešno končala. Njih sklepe bomo kmalu spoznali tudi v praksi. Poglove medsebojnih prijateljskih stikov pa ne odgovarja italijanskim sovinstičnim krogom, ki bi si še tudi v bodoče želeli napetega stanja na naših severnih mejah. Podobno je s kominformističnim blokom. Pretekla so namreč še štiri leta od podpisovanja resolucije informbiroja proti našemu vodstvu in našim narodom, toda njih želje, da bi »jugoslovansko ljudstvo odstranilo Tito-Rankovičev režim«, se

PARTIZANSKE PATRULJE bodo ponesele boine zastave po Prekmurju

Zjutraj 13. julija bosta krenili dve partizanski patrulji iz Prekmurja proti Ljubljani. Njihova pot pa ne bo lahka, ker jim jo bodo zaprli sovražniki na raznih postojankah. Ker so priprave zajele širok obseg in ker je zaželeno, da bi sodelovalo čimveč ljudi — če ne aktivno, da bi se udeležili mitingov — želimo z glavnimi potmi, sovražnimi gnezdami in mesti mitingov seznaniti vse prebivalstvo.

Severna patrula se bo formirala pri Gradu, ampak šele takrat, ko bosta prispeli iz Rogasovec in Salovec stranski patruli. Pri Gradu bo sovražna postojanka, katero bo treba zavzeti. Po zavzetju bo miting, nakar bo ob 8. uri dopoldne severna patrula, skupno z borci stranskih patrulj, ki se ji bodo hoteli priključiti, nadaljevala pot proti Bodoncem. Tam bo treba zavzeti drugo sovražno postojanko. Po zavzetju in mitingu bo nadaljevala pot do Črnelavec, kjer se bo utaborila in združila s stransko patrulo iz Cankove. Taborila bo do noči in se pripravljala za napad na sovražno postojanko v Soboti. Medtem bosta iz Križevca in Prosenjakovec prispeli drugi dve sovražni patrulji, ki se bosta utaborili v Martjancih, poiskali zvezo z glavno patrulo ter se zmerili za napad na Soboto. Čas napada se ni določil, zato bodo morali biti branilci Sobote oprezní, izvršeni pa bo pod okriljem teme v toku naslednje noči.

Zjutraj 14. julija, po zavzetju Sobote, bo tudi tamkaj miting, nakar bo severna patrula, ojačena z nekaterimi borci stranskih patrulj (nekateri se bodo na vrnili), krenila proti Petanjcem. Hude borbe bo imela na Muri, kjer bo morala zavzeti most, da bo lahko z vsem spremstvom prišla v Radence, kjer bo predala bojno zastavo borem ljutomerskega okraja.

niso uresničile. Kljub pritisku in oboroženim provokacijam na naših mejah se je ljudstvo še bolj strnilo okrog svojega vodstva. Kaže tudi, da se bodo v kratkem poglobili tudi naši stiki z Grčijo in Turčijo, kar bo kremenjskim hlapcem, pa tudi rimskim pohlepnežem po tujem še bolj zavrló njih »ribarjenje v kalnem« na Balkanu.

Donavska konferenca v Galcu se je po razmeroma mirnem pričetku precej razvnela. Informbirojevski predstavniki skušajo za vsako ceno predložiti obravnavo jugoslovanskega predloga o reviziji dosedanjega poslovnika na eno prihodnjih zasedanj, čemur se naša delegacija odločno upira. Do časa, ko to poročamo, sklepi še niso znani. — Londonski razgovori treh zunanjih ministrov so še zaviti v temo, ker ni podrobnejših uradnih poročil. Od tekočih dogodkov bi bilo omeniti Achesonov obisk Avstriji ter padec dosedanje egiptovske vlade. Slednji pričá o tem, da egiptovska vlada — najsi bo rafidistična »neodvisna« ali sestavljena od zgolj »strokovnjakov« — ne more najti prave oblike za sporazum z Veliko Britanijo, pa tudi ne s Sudanom, ki se bori za odvisnost od Egipta.

Južna patrulja bo začela svojo pot v Pincah in krenila skozi Lendavo. V mestu bo sovražna postojanka, katero bo morala zavzeti. Manevri v Lendavi bodo širšega obsega in sicer podnevu. Po mitingu bo nadaljevala pot proti Polani, novi sovražni postojanki. Ob podpori borcev stranske patrulje iz Mostja bo zavzela Polano in nadaljevala pot do Črensovec. Medtem bo prispela pred Črensovec druga stranska patrulja iz Kobilja skozi Turnišče. Tam se bosta zvečer združili in napadli sovražno postojanko v Črensovcih, nakar bo sledil miting.

Ta večer bodo pri Muri na Srednji Bistrici, kjer so včasih partizani imeli svoj prehod, pripravili velik miting ob tabornem ognju. Pričakali bodo borce glavne južne patrulje in jih pospremili čez Muro. Tam jih bo pričakala patrulja ljutomerskega okraja, skupno s stransko patrulo, ki se bo zbrala v Bogojini, krenila preko Gančan, Beltincev in se bo pri Muri zvečer priključila sosednji.

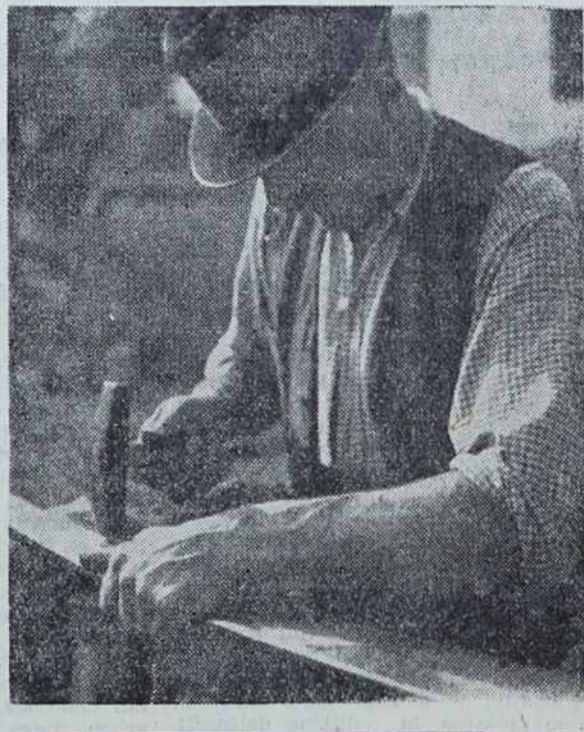
Iz tega načrta je razvidno, da bo v patruljah in obrambi postojank lahko sodelovala množica ljudi. Ostali, ki ne bodo aktivno sodelovali, pa se bodo lahko zbrali na mitingih, na katerih bodo govorili komandant in komisarji patrulj. Ti mitingi bodo, poleg navedenih mest, v vseh izhodiščnih točkah stranskih patrulj. Ljudje pa naj sodelujejo tudi s tem, da bodo pomagali intendantskemu osebju štaba glavne patrulje oskrbeti borce s prehrano.

Na Kostanju so odkrili žarišče koloradskega hrošča

V ponedeljek 23. junija so na Cvetkovi njivi v Koračicah našli 2 koloradska hrošča in nad 1000 ličink. Vest o nevarni okužbi se je naglo razširila po vsej soseski in opozorila kmetovalce, da bo treba podvojiti napore v boju proti temu škodljivcu. Že naslednji dan je bil najden hrošč na sosednji njivi, kjer so ženske okopavale krompir.

Najdha krompirjevega zajedalca v Koračicah je slabo spričevalo za Kranjčevó skupino, ki je bila odgovorna za pregled krompirišča na tem področju. Izgleda, da so se pregledniki samo sprehajali po njivi, ne da bi se zavedali velike nevarnosti, ki preti našemu kmetijstvu. Če bodo še naprej tako opravljali svojo dolžnost, je nevarnost, da bo hrošč poiskal svoje gospodarje in jim pošteno zagodel. Toda takrat bo že prekasno, kajti po toči je prepozno zvoniti.

»Kmet, kmet,
 pojdi žet!«
 kliče s polja
 prepelica.
 »Pod ostro koso,
 krepko roko,
 padala ti bo
 pšenica!«

Žetev, žetev...

Zadnji sončni dnevi so vidno porumeneli naša polja in privedli v deželo žetev. Prišla je kot običajno — z veselimi žanjci, trebušastimi putrihi in, kar je najlepše, z zadovoljnimi obrazi naših kmetovalcev. Ječmen je na levi strani Mure že pospravljen in zložen v kopice, v ravninskih predelih Prekmurja pada rž. Še nekaj sončnih dni in zrela bo tudi pšenica.

Za prebivalce obmurske ravnine je žetev najlepše in najvažnejše opravilo. Žita zavzemajo v Prekmurju še vedno nad 60% vseh ornih površin, zato prekmurski kmet vlaga glavni up v žetev. Letos je te upe nekoliko omajala zadnja slana, po kateri se je na splošno pričakovalo slabo letino. Mráz pa je občutno prizadel le nekatere predele, in še to le ječmen in deloma pšenico, manj pa rž, ki bo letos glavni pridelek. Letošnji hektarski pridelki žit so srednje dobri, zato ni bojzani za kruh. Najboljše se je obnesla Dregerjeva rž, katero sejajo precej v ravninskih predelih. To sorto rži smo zadnja leta že skoraj izločili, sedaj pa vse kaže, da jo bo treba znova priporočati.

Kljub temu, da bo treba samo v Prekmurju požeti nad 20 tisoč hekt-

arov belih žit, ni bojzani, da ne bi bila žetev pravočasno opravljena. Kmetje si pridno pomagajo; zgodaj vstajajo in pozno legajo. Zdrugam in okrajnim posestvom pomagajo stroji. Tudi mlatinice je v glavnem dovolj. V teh dneh obiskujejo polja strokovne komisije, ki odbirajo najboljše parcele za semensko blago. Kljub skrbnemu pregledu pa doslej (pri ječmenu) ni bilo zadovoljivih rezultatov, kar nam odkriva revščino naših izrojenih žit. Največ in najboljše seme bodo imeli na okrajnih posestvih v Beltincih in Rakičanu, izbrana žita pa imajo tudi v nekaterih združenjih (Kramarovci) in združnih ekonomijah. Semenski odseki bodo morali še sedaj zagotoviti kmetovalcem dobro, priznano seme za jesensko setev, saj bo od tega odvisen pridelek prihodnjega leta.

Razmeroma zelo dobro se je od zadnjih mrazov popravil v Prekmurju krompir. Kljub temu, da ga je slana skoraj do zemlje osmudila, so danes krompirjevi nasadi bujni in obetajo dobro krompirjevo letino. Le koruzo je bilo treba ponekod ponovno setevati, zato bo morda letošnja žetev nekoliko zakasnela.

Podvojimo število naročnikov „LJUDSKEGA GLASU“!

Naš domači časopis je važno mobilizacijsko propagandno sredstvo v rokah članov Fronte in vseh graditeljev socializma na obmurskem področju; je glasilo naših kmečkih ljudi, ki ga radi prebirajo, saj jim posreduje novice iz domačih krajev, iz ožje domovine. Smelo lahko povemo, da si je v zadnjih letih pridobil mnogo prijateljev, da je prodrl v marsikatero kmečko hišo, kjer opravlja pomembno vzgojno poslanstvo. Toda ta ugotovitev velja le za nekatere kraje in vasi, dočim ga ponekod kaj malo poznajo. Z željo, da bi naš domači časopis našel bralce v poslednji kmečki vasi, je okrajni odbor Osvoobodilne fronte za ljutomerski okraj sklenil, da bo v času od 6. do 13. julija t. l. organiziral teden domačega tiska z geslom: »Podvojimo število naročnikov „Ljudskega glasu“!«

Pri zbiranju novih naročnikov naj sodelujejo vse osnovne organizacije Fronte, gasilska društva, sindikalne podružnice, vse množične organizacije. Zato smo vsaki izmed navedenih organizacij poslali določeno število časopisov na ogled z željo, da bi jih razpečale med svojim članstvom. Vsaka organizacija naj določi tovariša, ki bo obiskal člane in jih pridobil za nove naročnike domačega tednika. Poslušajte se v časopisu natiskanih naročilnic, katere naj novi naročniki izpolnijo s potrebnimi podatki in z naročnino vred vrnejo zbiralcu. Občinski odbori Fronte naj na svojem področju usmerjajo nabiralno akcijo in po uspešnem zaključku pošljejo naročilnice tukajšnjemu okrajnemu odboru Fronte. Ostale organizacije pa jih naj dostavijo svojim okrajnim vodstvom, ki bodo vodila točno evidenco o poteku nabiralne akcije na svojem področju. Ker bomo v bodoče objavljali v »Ljudskem glasu« tudi organizacijska navodila in službene objave, je zaželeno, da se nanj naroče tudi vodstva osnovnih množičnih organizacij. Imena najboljših zbiralcev in organizacij bomo objavili v eni izmed prihodnjih števil našega tednika. Frontovci in člani množičnih organizacij! Naročite se na domači časopis in ga priporočajte svojim prijateljem ter

znancem. Poskrbite, da bo »Ljudski glas« postal glasilo naših množic v boju za napredek v lepi domovini.

Okrajni odbor Osvoobodilne fronte
 Okrajna gasilska zveza
 Sindikalni svet
 za okraj Ljutomer

Vesela pesem nabornikov po soboških ulicah

Spet se zbirajo v Soboti mladinci iz raznih krajev Prekmurja. Tokrat mladci, letnik 1933. Naborniki, bodoči čuvarji naše lepe domovine. Veselo jih je pogledati, ko prihajajo v gručah, z rdečimi nagelji in gumbnicah, nasmejnjeni in razigrani. Spremljajo jih harmonike, pa tudi ciganskih gosli ne manjka. Kdo se ne bi razveselil ob pogledu na tako vedro mladost in čutil veselja z njimi. Pa tudi spomni se marsikdo na svoj nabor v prejšnjih časih. Ne, takrat nismo vriskali in peli tako, kot pojejo naši naborniki v teh dneh. Naše veselje — če ga je bilo kaj — je bilo drugačno.

Danes pa se naš mladi svet zaveda, da je njegova vojaška dolžnost res prava, resnična, da je v njej veliko čustvo do domovine, ljubezen do prave, resnične in svobodne domovine. Do take domovine ima vsak poštenjak ne le dolžnost biti vsak trenutek pripravljen dati vse svoje sile za njeno obrambo; več: v največjo čast si šteje, če je poklican in sposoben storiti to.

Zato vriskajo mladi mladinci, naborniki, zato se s ponosom ozira okrog sebe vsak, ko pride izpred naborne komisije med svoje tovariše in si priprne na prsi plavo-belo-rdeči trak.

REMENSKA NAPoved

za čas od 4.—11. julija 1952:
 Padavine med 5. in 7. julijem. V ostalem lepo vreme.

Posvetovanje političnih delavcev v Murski Soboti Vesti iz obmurskih krajev

V nedeljo je bilo v Soboti širše posvetovanje predstavnikov občinskih komitejev, občinskih ljudskih odborov, odbornikov OF, ljudskih poslancev in drugih političnih delavcev. Udeleženci so živo razpravljali o sklepih in nalogah, ki so bile nakazane na zadnji seji Glavnega odbora OF Slovenije, in obenem tudi poročali o stanju kmečkega združništva v okraju in o delu občinskih odborov.

Združitev razdrobljenih, gospodarsko in politično šibkih krajevnih ljudskih odborov v močne občinske odbore pomeni brez dvoma velik korak k utrditvi ljudske oblasti v Prekmurju. Kljub živahnosti, ki jo kažejo nekateri občinski ljudski odbori, pa še vedno pomenijo ponekod vlogo občin preozko, sklepi se sprejemajo med štiri-

riml stenami; množične organizacije pa se premalo poglobljajo v reorganizacijo ljudske oblasti, ki jo uvajamo. Tako v neredkih primerih že mesece ni bilo zbora volilcev, kar je vsekakor treba grajati. V taki mlačnosti potem ni čudno, če se pojavljajo govornice o povratku starih občin. So celo primeri, ko ljudski odborniki zastopavljajo sestanke, češ, bodo že novi tajniki uredili zadeve. Tako je n. pr. v Gaberju od 17 odbornikov prišlo na sestanek le sedem itd. Vse te slabosti bo potrebno čim hitreje odpraviti, kar bomo storili z nenehnim pojasnjevanjem vloge naše nove organizacije oblasti, v kateri široko sodelujejo predvsem proizvajalci. Novi zakoni o volitvah ljudskih odborov dajejo zborom volilcev široke pravice postavljanja kandi-

datov. Zato bo prav, da zbori volilcev še sedaj razglabljajo, kdo bo vreden kandidat, ki bo zastopal vaščane pri jesenskih volitvah v ljudske odbore.

Konferenca je v drugem delu razglabljala stanje kmečkega združništva, reorganizacijo posebnih združenj itd. Praksa kaže, da reorganizacijo združništva v neredkih primerih pojmujejo kot likvidacijo že obstoječih združenj in vrnitev na stari sistem razdrobljenega kmetijstva. Tako so n. pr. v Bakovcih brez predhodnega razpravljanja enostavno razpustili zadrugo, drugod, kot n. pr. v Pincah, pa združniki pričakujejo od države privilegijev, ne da bi si sami pomagali iz težav. Prekmurje s svojo razdrobljenostjo, primitivno obdelavo in nizkimi hektarskimi donosi predstavlja za naše gospodarstvo poseben problem, ki pa ga bomo lahko reševali le z združništvom. To združništvo pa bo moralo stati na zdravih, naprednih temeljih, ne pa tako kot doslej, ko smo imeli neredke zadrug, v katerih so samo vedrili vaški veljaki, delomrzniki in podobni, našemu delavnemu kmetu tuji ljudje. Zadruga v Krplivniku, Hođošu, Gornjih Petrovcih itd. s svojo spekulativnostjo naravno niso in ne ustvarjajo zdravih odnosov do našega delovnega kmeta. Vse te primere je treba podrobno reševati ne samo v krogu zadrug, temveč in zborih volilcev. Saj si je pod pretežno »združnik« v teh letih marsikdo nagrabil premoženje, sezidal hišo itd. Naravno je, da bo vse to moral tudi vrniti naši skupnosti. V kolikor in pod kakšnimi pogoji bodo ostale in delovale takšne delovne zadrug, kot socialistična kmečka gospodarstva še naprej, bo odvisno predvsem od splošnih kmetijskih združenj, ki prevzemajo v sedanjih pogojih glavne naloge reorganizacije našega kmetijstva na svoje rame. Teh združenj imamo sicer dovolj v Prekmurju, so pa politično še dokaj šibke, v gospodarstvu pa preveč enostransko usmerjene. In ravno tu mora biti občinski aktiv od občinskega komiteja, Fronte, LMS i. dr. prvi, ki bo prijel organizacijo v svoje roke. Napada nas kapar, murvin prelec in druge nezgođe. Organizacija zatiranja teh nevarnih škodljivcev pa je še šibka in strnjena le na okraj, manj pa na kmetovalce. Tudi v živinoreji, semenski službi, mehanizaciji imamo kup vprašanih, ki jih bo treba nenehno reševati.

Naslednje dni (v nedeljo) bodo po vseh sedežih občin v Prekmurju sestanki, kjer se bo podrobno obravnavalo o vseh teh nadlogah. Zato bo prav, da se množične organizacije, odborniki in drugi delovni ljudje dobro pripravijo za razgovor. Ti sestanki bodo prinesli trezne napotke za nadaljnje delo naših političnih aktivov na terenu.

SODINCI PRI VELIKI NEDELJI. — Tudi v naši vasi imamo gasilsko društvo, ki pa ni moglo zavižati zaradi pomanjkanja društvenih prostorov. Pred kratkim so se gasilci odločili, da bodo letos postavili gasilsko dom. Pripravili so že ves gradbeni material, dom bodo sezidali s prostovoljnimi delom.

RUNEČ. — Kakor blisk se je v naši vasi razširila vest, da so preteklo nedeljo našli kolaradskega hrošča pri Veliki Nedelji v ptujskem okraju. Izalekli so 2 hrošča in več ličink. To naj bo resen opomin vsem vašanom, ki so pri zadnjem pregledu krompirišč zasmevali disciplinirane preglednike, ne da bi se sami udeležili »krije proti nevarnemu škodljivcu. Vodiem skupin bi priporočali, da si prihodnjico natančno zapisejo imena »marljivih« preglednikov in jih prijavijo pristojni oblasti, ne pa da jih prikrivajo in zagovarjajo.

LOGAROVCI. — Na pobudo Osvobodilne fronte smo se pri nas resno lotili dela v združnem domu in sklenili, da ga bomo do jeseni popolnoma dogradili. Delo naglo napreduje. Vaščani prostovoljno pomagajo s težakim delom in vožnjami, občinski ljudski odbor v Križevcih pa je priskočil na pomoč s potrebnim kreditom. Dom bo služil v šolske namene. To bo velika pridobitev za vaščane in okolišne pionirje, ki so morali dosedaj prehoditi dolgo pot, prej ko so prestopili prag križevske šole. Davna želja se jim bo šele uresničila v novi državi z ljudsko oblastjo.

JANŽEV VRH. — Naše gasilsko društvo je preteklo nedeljo slavilo 15-letnico svojega delovanja. V tem razdobju si je nabavilo potrebno gasilsko orodje, letos pa bodo začeli graditi gasilski dom, ker sedanje orodje ne odgovarja društvenim potrebam. Na prireditvi so nastopili s pestrim programom prostih vaj, ustanoviteljem društva pa so izročili zaslužene značke za večletno službovanje v gasilstvu. Na proslavi so sodelovali tudi gasilske enote iz Kapele in Boračeva.

LJUTOMER. — Preteklo nedeljo so v dvorani OLO zborovali predsedniki in poveljniki gasilskih društev. Pogovorilo so se o organizacijskih vprašanjih, izboljšanju strokovnosti pri vodilnem kadru, sektorskih vajah in sodelovanju na bližajočem se republiškem gasilskem festivalu. Sklenili so, da bodo v tednu domačega tiska pridobili med člani kar največje število novih naročnikov »Ljudskega glasa«.

IVANJCI. — Na njivi kmečke delovne zadrug na Negovi so letos prvič našli šest ličink kolaradskega hrošča. Hrošč se je verjetno že skrivil v zemljo. Kmetijska zadruga je kupila plemenskega bika, ki ga oskrbuje tov. Klemenčič. To je prvo plemensko govedo v zadržljivih rokah. Upamo, da ne bodo ostali pri tem skromnem uspehu, temveč da se bodo zavzeli za načrtno selekcijo živine v tem predelu Šavniške doline.

Domače gasilsko društvo se je pomladilo z naraščanjem, ki se z vso resnostjo usposablja za požarno-varnostno službo. Kupil so tudi avtomobil. V zadnjem času se vneta pripravljajo na sektorsko tekmovanje in zagotavljajo, da bodo letos med prvimi tekmovalci na svojem področju.

VERŽEJ. — Pred dnevi je naš občinski odbor OF začel zbirati prostovoljne prispevke za počitniško kolonijo. Zbral je nad 3600 din. Na področju občine so se najbolj izkazali frontovci Janežičeva, Mulec, Korosova, Spanger in še nekateri drugi. Med vsemi prednjači Veržej. Upajo, da bodo zbrali še enkrat tolikšno vsoto za naše pionirje. Ali bodo tudi ostali frontni odbori posnemali Veržejce?

VIDEM OB ŠČAVNICI. — Pred kratkim smo pri nas ustanovili strelsko družino in jo imenovali po partizanskem junaku Jovu Jurkoviču. Na ustanovnem sestanku je bil izvoljen odbor, tov. Posavec pa je v jedrnatem govoru

pojasnil nekatere naloge strelske organizacije. Za strelstvo bomo morali pridobiti zlasti mladino, ki je v Vidmu zelo nedelavna. Tudi strelšče je bilo treba urediti. Člani so resno prišli za delo in obljubili, da bo prihodnje nedelje že pokalo na novem strelišču.

Radenci. — Na področju, ki spada pod delokrog občinske sekcije žena Statina Radenci, je bilo v preteklem tednu več množičnih sestankov, kjer so se žene pogovorile o predkongresnem tekmovanju in izvolile delegatke za okrajno konferenco. Med drugim so sklenile, da se bodo včlanile v izobraževalna umetniška društva in organizacijo Rdečega križa, pomagale ustanoviti društvo prijateljev mladine, kontrolirale zdravje otrok tuberkuloznih staršev, sodelovale pri proslavi na dan vstaje in poskrbele, da bodo v radenskem kinematografu vrtili več vzgojnih filmov za mladino in matere okoliških vasi. Pet članic se bo udeležilo tečaja za zdravstvene aktivistke v otroških posvetovalnicah. Nastopile bodo tudi s samostojnim kulturnim programom in z dobičkom kupile igrače za otroški vrtec. V Mursčaku so se žene zlasti zavzemale za to, da bi v vasi čimprej postavili šolsko poslopje. Njihovi otroci hodijo v šolo na Kapelo. V Vučju vas in Videm, kamor je zelo daleč. Zaradi tega se rodilci le s težavo odločijo za obisk roditeljskih sestankov. Pred kratkim so strokovnjaki pregledali neko poslopje, ki ga bodo preuredili v začasno učilnico.

Radgona. — Krajevni sindikalni svet v Radgoni je preteklo nedeljo organiziral in dobro pripravil kmečki festival, na katerem so pa sodelovala le nekateri podjetja. Tudi iz Apaške kotline ni bilo zadovoljive udeležbe, čeprav so združniki obljubili, da bodo polnoštevno sodelovali na tej prireditvi. Tako so v dopoldanski paradi nastopili le člani kolektiva državnih posestev iz Radgone in Crncev. Največjo pozornost so vzbujali traktorji — gosenskarji — ki jih je vinogradniško posestvo pred nedavnim kupilo od francoske tvrdke A. D. M. S. temi velikani je podjetje nekaj časa demonstriralo po vinogradih širom Slovenije. Posestvo v Crncih se je tokrat postavilo s potujočo vrtnarjo na kmečkih vozovih. Sodelovale so še druge ustanove in podjetja.

V dopoldanskem programu so tekmovali kolesarji in motoristi. Na novem dirkališču so bile tudi zanimive konjske dirke. Številno občinstvo je z zanimanjem opazovalo plemenito tekmo športnikov in dalo zasluženo priznanje zmagovalcem.

Škoda le, da so se »skujala« nekatera podjetja in zadržljivi sektorji iz Apaške kotline, torej ljudje, ki bi morali pokazati največ zanimanja za vzpodbudno kmečko manifestacijo. Prav njim se ima prireditelj zahvaliti, da prireditev sprito pitje udeležbe ni popolnoma uspeša.

LUKAVCI. Pred kratkim smo odprli dom za onemogle, ki sodi po svoji notranji ureditvi med najlepše ustanove v ljutomerskem okraju. Starčki in ubožci bodo stanovali v bivšem gradu, ki so ga preuredili s proračunskim sredstvi okrajnega ljudskega odbora in denarnimi prispevki posameznih podjetij. Stanovanjski kakor drugi prostori so opremljeni z ugodnim pohištvom in sanitarnimi napravami. Človek dobi vtis, da je prišel v zdravstveno ustanovo. Dom je pred dnevi dobil 18 prebivalcev, večinoma občinskih revešev, ki se v novem okolju počutijo srečne in zadovoljne. Prav njihova hvaležnost ljudski oblasti za vso skrb in lepo ravnanje v domu je omeščala srca nekaterih revešev, ki so dolgo oklevali, prej ko so se prijavili za redne oskrbovance. V poslopju bo lahko stanovalo nad 50 ljudi.

KOSTANJ. Špolska kmetijska zadruga v Koraticah je že vkladila svoje poslanstvo z načeli, ki jih zahteva reorganizacija v kmetijskem združništvu. Pred kratkim so koncentrirali vse zadržne stroje in mehanizacijske naprave, ki so bile raztresene po kmečkih delovnih zadrugah. Ker so stroji zadržna imovina, jih bo zadruga posejala svojim članom. Proizvodna sredstva bodo služila zlasti pri obdelavi zemlje na ekonomiji, hkrati pa bodo na nepriljubljen način povezovala kmetoprivatnika z zadrugo, ki mu bo dala na razpolago stroje, umetna gnojila, seme in druge potrebščine. Žal se tega prav malo zaveda tov. Antolčič iz Ključarevec pri Ormožu, s katerim je imelo zadržno vodstvo precej opravka, prej ko je kot predsednik KDZ izročil stroje v zadržno lopo. Morda mu je dišalo, da bi stroje prodal in izkupiček vtaknil v svoj žep? Naj bo kakorkoli že, nekaj pa je vsem poštenjakom razumljivo: Kmetijska zadruga v Koraticah ima vse pogoje, da zbliža kmetovalce in jih poveže v skupnost. Brez dvoma pa ne bo posnemala Antolčiča, ki je v preteklosti že nekaterkrat pokazal, da mu je naše združništvo trn v peti.

KOSTANJ. Pretekli teden smo pri nas slovesno proslavili zaključek šolskega leta v gimnaziji in osnovni šoli. Proslave, ki je bila v dvorani prosvetnega doma, so se udeležili tudi člani starejšinskega sveta, zastopniki množičnih organizacij in ljudskega odbora ter sekretar občinskega komiteja Partije. Po pestrem kulturnem programu je sprevedel tov. Hergula in obdaroval 12 najboljših učencev. Pohvalil je tudi prosvetne delavce, zlasti učitelje tov. Karančičeve, ki se je letos posebno odlikovala pri vzgojnem delu z mladino. Po proslavi je občinski ljudski odbor povabil odlikovance na zaključno

Traგიčna smrt zaslužnega borca

Vso ljutomersko javnost, zlasti pa člane Zveze borcev in uslužbence okrajnega ljudskega odbora, je pred kratkim presenetila žalostna vest o tragični smrti načelnika oddelka za lokalno gospodarstvo pri OLO tov. Franja Remiha, ki se je v soboto 21. junija t. l. ob 20. uri ustrelil v nekem hotelu na Bledu, kjer je iskal ljubo zdravje. Tov. Remih je bil zaslužni borec za pravice svojega ljudstva. V maju 1944 je pobegnil iz nemške vojske in prestopil v partizanske odrede na Pohorju. V bojih proti krutemu nemškemu okupatorju se je odlikoval kot neustrašen »jurista«. Zaradi brezmejnega junaštva mu je vodstvo NOB zaupalo dolžnost komisarja pohorskega bataljona, pozneje pa je bil komandant bataljona v Lačkovem odredni in je kot sposoben vojaški voditelj napredoval v kapetana naše ljudske Armade. Po osvoboditvi je v Ljutomeru opravil važne oblastne in politične dolžnosti. Bil je dolgo časa poverjenik za kmetijstvo in združništvo, partijski voditelj v mestni organizaciji in predsednik okrajnega odbora Zveze borcev. Tam, kjer so bile najtežje naloge, tam je bil tudi pokojni Franjo. Čeprav je v zad-

njem času bolehal zaradi posledic vojnih grozot in trpljenja v težkih bojih z okupatorskimi hordami, je potrpežljivo prenašal bolečine in težave, ki so mu povzročile nemalo bridkosti in otožnosti. Le včasih so izbruhnile na dan; Franjo je bil takrat navadno potrt in je preživljal težke živčne napade. Ko so se bojni prijatelji poslavljali na mariborskem pokopališču od svojega tovariša, je predsednik OLO tov. Veržev v poslovnem govoru dejal: »Franjo, vemo, da je Tvoje smrti kriv Hitler, zato boš ostal med nami kot živa priča junaštva malega slovenskega naroda, za katerega si se boril in za njega živel.« Pogrebci so s številnimi vencami pokrili prežani grob partizana in s solznimi očmi zapuščali pokopališče. Da je bil pokojnik zelo priljubljen med svojimi borci, dokazuje številno spremstvo na njegovi zadnji poti in potrtost bojnih tovarišev, ki so jokali ob odprtem grobu. Slava zaslužnemu borcu!

V neka' vrst'ah

V DVEH DNEH KAR TRIJE POZARI
V ponedeljek, dne 23. junija ob 3. uri popoldne je udarila strela v gospodarsko poslopje Franca Pergarja iz Gradišča. Škodo cenijo nad 20 tisoč dinarjev.

Istega dne ob 4. uri popoldne je strela upepelila gospodarsko poslopje lastnika Jaronima Nemea s Slamnjaka. Zgoreli so hlevi in nekaj sena. Lastnik je utrpel nad 60 tisoč dinarjev škode.

Naslednjega jutra je izbruhnil požar v stanovanjskem poslopju Rudolfa Škrjančeva na Krčevini. Hiša in gospodarsko poslopje sta se spremenila v kup pepela. Vzroki požara so nepojasnjeni. Poslopja so bila vredna 150.000 dinarjev.

Z MESARSKIM NOŽEM GA JE DREGNIL

Na Telovo je Jakob Ros iz Drakovcev brez dovoljenja točil alkoholno pijačo dvomilijev kakovosti. Na tej prireditvi se je pojavil tudi neki prerokovalec. Navzoči gostje so se začeli prepričati. Martin Mlinarič je trdil, da je mož lažnjivec, medtem ko je Avgust Molek hotel overiti njegove trditve. To je Mlinariča tako razkačilo, da je zbežal domov po mesarski nož in z njim napadel Moleka in njegovo družino, ki je bila na poti proti domu. Molek je na-

Domači tisk je ogledalo življenja v ožji domovini
Ali si že naročnik »LJUDSKEGA GLASU«?

padalec v obrambi tako obdelal, da je moral v bolnišnico. Po dogodku sta oba pretepača čakala na zdravnika v Molekovem stanovanju. I. R.

KLUB DOPISNIKOV PRI OKRAJNEM ODBORU FRONTE V LJUTOMERU

priredi v Tednu domačega tiska literarno-glasbeni večer, ki bo v sredo, dne 9. julija 1952, ob 20. uri, v dvorani Doma kulture v Ljutomeru.

Nastopijo domači književniki in pesniki Cvetko Golar, Jan Baukert, Manko Golar, Jože Vild, Katja Špurova, Marija Škrjančeva in Jože Petek ter glasbeniki-solisti Joško Hriberšek, Jože Žunič, Minka Zacherlova, Vlado Kristl, Avgust Loparnik in Milan Pušenjak.

Predprodaja vstopnic v časopisni prodajalni »P a n o n i j a« v Ljutomeru. Vabljeni so tudi člani kluba dopisnikov.

ODBOR

Da bo naš časopis imel PRAVO IME

S tem nočemo trditi, da »Ljudski glas« ni primerno ime za naš tednik. Gotovo je, saj je časopis glasilo obmurskih frontovcev, združnikov, žen in mladincev. Piše o tem, kako žive in kaj delajo naši ljudje na obeh bregovih Mure, in s tem, ko piše o njih življenju, jih še bolj združuje in učvrščuje vezi med njimi. Kljub temu pa smo slišali že več pripomb, da bi se morda našlo še bolj odgovarjajoče ime, katerega bi nosilo glasilo ljudi ob Muri. Nekateri menijo, da bi naj imel naš list tak naslov, v katerem bi bil bolj poudarjen njegov namen: pisati o ljudeh in združevati ljudi ob Muri. Morda je prav tako. Naš tednik berejo ljudje na obeh bregovih Mure, prebivalci dveh okrajev, po domače Prieki in Prekmurci. In če lahko — zakaj ne bi krajevno pobarvali naslova svojega lista!

Uredništvo je doslej sprejelo že več predlogov svojih bralcev in naročnikov, ki predlagajo novi naslov za naš list. Po mnenju uredništva je med temi predlogi nekaj kar primernih, tako na primer: »Obmurski list«, dalje »Obmurski tednik«, »Obmurski glas« ali »Obmurski vestnik«.

S temi predlogi seznanjamo vse naše člene bralce in naročnike in obenem dajemo te predloge vsem v pretes. Želimo pa, da o tem razmišljate prav vsi in nam čimprej sporočite svoje mnenje. Če ima kdo še boljše predlog od zgornjih štirih, kar na dan z njim, z veseljem bomo sprejeli vsak predlog. Naslov, katerega bo predlagalo največ naših bralcev, bomo dali na vrh našega lista.

Dragi bralci in naročniki, pišite nam! UREDNIŠTVO

FRAN MIKLOŠIČ

Pred kratkim je mestna občina Ljutomer zopet postavila spomenik slavnega jezikoslovca Frana Miklošiča na mesto, kjer je stal od l. 1928 do prvih tednov okupacije. S tem se je oddolžila spominu rojaka, ki je s svojim znanstvenim delom ponese slavo nekaj zastopavljene slovenskega rodu po vsem omikanem svetu.

V zakotni Grabi radomerskih gričev nedaleč od Vrazovega doma stoji Miklošičeva rojstna hiša, zdaj last družine pokojnega Marka Vaupotiča iz Nornšincev, nekoliko povečana in pokrita s strešniki. Ko se je v njej rodil Fran Miklošič dne 20. novembra 1813, je bila streha brez dvoma še slamnata. Na koncu skednja je takrat že stal mogočen zlahkni kostanj, ki ga je vsega s časom obrasel braljan. Velikan je strohen, pač pa poganjajo iz silnih korenin mladi kostanji kot simbol neuničljivega življenja. Otroška leta je preživel Fran v skromni nagornjaški koči in ustno izročilo pravi, da je rad sedel v kostonjanje senci in se učil. Čez leta se je številna družina preselila v Ljutomer, kjer je bila kupila hišo na sedanjem Miklošičevem trgu. Plošča na njej spominja nanj in na njegovega mlajšega brata Ivana.

Prvo izobrazbo je dobil v ljutomerski ljudski šoli, dve leti je hodil v gimnazijo v Varaždin, ki je bil v tistih časih Priekom najbližje kulturno središče, ostale gimnazijske razrede pa je

končal v Mariboru. Jeseni l. 1830 je odšel v Gradec študirat modroslovje in pravo. Doktorat iz filozofije je dosegel l. 1838, l. 1840 pa na Dunaju še doktorat prava. Nekaj časa je bil na Dunaju odvetniški pripravnik, l. 1844 je dobil službo v dunajski dvorni knjižnici, l. 1849 je bil imenovan za izrednega, l. 1850 za rednega profesorja dunajske univerze. Umrl je na Dunaju dne 7. marca 1891.

Gradec, kjer je Miklošič študiral v letih 1830—1838, je bil tedaj kulturno središče štajerskih Slovencev. Tu se je Miklošič mnogo družil s tri leta starejšim Stankom Vrazom in se živahno udeleževal vsega družabnega in književnega življenja. Z Vrazom sta hotela izdati almanah Metuljček, vendar sta ta načrt opustila. Dve pesmi, ki ju je Miklošič poslal Vrazu v Ilirščini, je ta objavil v Danici l. 1840. Na Dunaju ga je Jernej Kopitar vzpodbujal k študiju slovenskih jezikov in ga pridobil za slovensko vedo. S svojo oceno Roppove Primerjalne slovnice in s svojo knjigo Radicee linguae slovenicae veteris dialecti je l. 1845 zaslovel kot najboljši jezikoslovec. L. 1848 je tudi njega za nekaj časa potegnilo v politični vrvež. Stopil je v javnost kot predsednik takrat ustanovljenega društva Slovenija, ki je izdelalo prvi slovenski politični program, spodnještajerski rojaki pa so ga izvolili v prvi avstrijski državni zbor. Se istega leta ga je dunajska aka-

demija znanosti in umetnosti izbrala za dopisnika, l. 1851 pa za pravega člana. Bil je nekaj let rektor dunajske univerze, član raznih akademij in učenih društev v državi in izven nje. Dobil je celo dedno avstrijsko plemstvo. Dosegel je časti, kakršnih je bil deležen malokdo, vendar se je podpisoval vedno s svojim preprostim imenom.

Miklošičevih del je 34 samostojnih knjig v 44, po večini debelih zvezkih, medtem ko je raznih razprav o enem predmetu in drugih spisov 108; nekateri med njimi so že sami zase debele knjige. Njegovo književno delo je obsegalo skoraj vsa področja slovenskega jezikoslovja, slovnico, besednjak, zgodovino, narodopisje, izdanje besedil itd. Vsa njegova dela se odlikujejo po popolnosti gradiva, ki ga je večinoma sam nabral. Prav zaradi tega ne bodo nikdar izgubila svoje prednosti. S svojim velikanskim in natančnim delom slovenske primerjalne slovnice si je po pravici zaslužil priimek »oče slovenske primerjalne slovnice«. Miklošič je tudi početnik albanskega in rumunskega jezikoslovja, pisal pa je tudi o novi grščini, turščini, madžarščini in ciganskem narečju. Velik je bil njegov vpliv na razvoj slovenskega književnega jezika. Posebno važnost imajo že njegova Slovenska berila, ki so utrdila našo pisavo. Ostal je do danes največji slovenski jezikoslovec. Sodobniki so ga imenovali »največjega slovnika« 19. stoletja.

Pisatelj Janez Trdina riše v svoji knjigi »Moje življenje« Miklošičev značaj in tudi delo v precej neugodni luči.

Očita mu skopost, ječnost, pomanjkanje slovenskega narodnega čustva, pušto razlaga snovi pri predavanjih itd. Nekaj teh očitkov je Trdina pozneje sam označil kot napačne odn. pretirane, vendar so za dolga leta zasenčili drugače svetli lik znanstvenika in človeka iz preproste slovenske hiše. Naposled jih je ovrgel prof. Rajko Nahtigal v svojem članku »Trdina o Miklošiču«, ki je izšel v Slavistični reviji l. 1950.

Miklošičev spomenik je bil ljutomerskim Nemcem in nemškutarjem v napotje, saj je predstavljal znanstvenika slovenskega rodu in s tem nasprotoval njihovevemu nauku v manjvrednosti Slovencev in Slovanov sploh. Ne glede na to, da se stoji dandanes njegov kip v avli dunajske univerze kot priznanje slovenske kulture, so v noči 15. junija 1941 zvezali za vrat ljutomerskega kipa debelo vrvi in mu odrgali glavo, ki se je pri padcu precej poškodovala. Drugi dan so glavo odpejali s tovornim avtom na Kamenščak ter jo vrgli v neko gozdno rupačo, oprsje in postavek pa so spravili na občinsko dvorišče. Glavo je našel zavedni Kamenščanec Rudolf Stegmüller ter jo najprej skrivil v penico na domači njivi, potem pa jo je zakopal na dvorišču. Kmalu potem so jo iskali »kulturni« storilci, ki je niso več našli. Kaj je na govorici, da sta se baje udeležila tega »obglavljanja« tudi eden ali dva Slovence, še zdej ni jasno. Kip so popravili strokovnjaki ptujeskega muzeja, da zopet krasí drugače pusti Miklošičev trg in opozarja domačine in tuje na velikega rojaka. Bt.

ZDAJ PA ZARES

Murvin prelec ogroža naše sadovnjake in gozdove

Kmetovalci! Organizirano zatirajte nevarnega škodljivca

O nevarnem škodljivcu — murvinem ali ameriškemu prelecu — smo že pisali v eni izmed zadnjih števil našega tednika. Nedavno smo opozorili kmetovalce in sadjarje na pretečo nevarnost, danes pa je lahko povemo, da je nesreča pred durmi, kajti pred dnevi so odkrili škodljivca na področju več občinskih odborov v obeh obmurskih okrajih.

Z murvinim prelecem sta okuženi sosednji državi — Avstrija in Madžarska, kakor tudi sosedna republika Hrvaška, zato je bilo pričakovati, da bo letos ta škodljivec vdril tudi v naše kraje. Prvi pregled gozdnih in sadnih nasadov v dneh od 5. do 7. junija ni zaznamoval nobenih okužb po prelecu. Toda že nekaj dni pozneje — 16. junija, sta okužbe odkrila agronom Okrajne zadrudne zveze v Soboti tovariš Sitar, in okrajni agronom ing. Zadravec, kar v dveh občinah. Za tem pa so prihajala iz dneva v dan poročila o novih okužbah. Tako se je dogajalo takoj po prvih dneh, da je murvin prelec vdril v naše kraje in da je razširjen že v osmih vaseh v smeri Lendava—Sobota.

Koncem preteklega tedna je ugotovljeno, da je murvin prelec razširjen že v naslednjih občinah soboškega okraja: v Lendavi, Gaberju, Veliki Polani, Crenševcih, Beltincih, Soboti, Martjanjih, Bogojini, Dobrovniku in Križevcih. Po takem je okužen ves nižinski del Prekmurja, dočim so okužbe na Gorickem ožjega značaja. Najmočnejše so okužbe v vaseh lendavske občine, v kotu med Muro in jugoslovansko-madžarsko mejo. Po tem lahko sklepamo, da prodira murvin prelec v naše kraje iz Madžarske in obenem iz LR Hrvaške. Močnejše okužbe so še v občini Gaberje, v ostalih občinah pa so bolj lokalnega značaja.

Gosenični zapredki so odkriti na murvah (malinah), črešnjah, jablanah, hrškah, slivah in bezgu (zobovcu).

Z odkrivanjem novih okužb so podvezeli tudi potrebni ukrepi. Ustanovljene so skupine in komisije za pregled dreveja v preostalih 11 občinah. V dneh od 30. junija do danes pa je 24 skupin izvršilo preglede gozdnih in sadnih nasadov po vsem Prekmurju (s podatki o tem pregledu še ne razpolagamo).

Kmetovalci! Zatirajte nevarnega škodljivca, ki lahko uniči naše sadno in gozdno bogastvo. Preberite sestavek o odkrivanju in zatiranju murvinega preleca na četrti strani našega lista!

Okrajni ljudski odbor v Soboti je izdelal uredbno o obveznem zatiranju tega škodljivca, po kateri mora vsak lastnik uničiti vse sumljive najdbe na svojih sadnih, gozdnih in okrasnih drevcih in ostalem kulturnem bilju.

Okrajni ljudski odbor v Soboti je nabavil dve škropilnici in tri motorne prašnice ter kemična sredstva za uničevanje preleca. Pri Okrajni zadrudni zvezi ustanovljena posebna ekipa je začela s škropljenjem s tekočim pantakonom in novimi škropilnicami.

Murvin prelec tudi na desnem bregu Mure — na Razkrižju

Tudi v Ljutomerskem okraju so odkrili murvinega preleca. Komisija strokovnjakov je našla več zapredkov z mladimi gosenicami v sadovnjaku kmetovalca Žilčarja v Veščici, ki škodljivca ni poznal in bil prepričan, da gre za navadne gosenice jabolčnega zavijača. Da so ljudje slabo poučeni o tem nevarnem škodljivcu, priča tudi obisk strokovnjakov na sedežu razkriškega ljudskega odbora. Ko so vprašali prisotne odbornike, če so morda v občini zasledili preleca in njegove ličinke, so dobili za odgovor, da škodljivca v razkriških sadovnjakih sploh ni. Ze površni pregled sadnega drevja v bližini občinskega poslopja pa je zanikal njihove trditve: našli so desetne zapredkov preločevih gosenic, več vej z rumenimi ali pa golimi listi, ki so jih požrešne že dobobra obrale. Na Razkrižju in v okolicih vaseh je odkritih več

žarišč murvinega preleca, pa tudi s Koga so sporočili, da so ga našli v sadovnjakih.

Okrajni ljudski odbor v Ljutomeru je že podvel potrebne ukrepe proti škodljivcu in povabil k sodelovanju vse sadjarje in kmečke ljudi. Pri občinskih ljudskih odborih bodo osnovali posebne štabe za zatiranje preleca in opazovalne ekipe, ki bodo pregledale vse sadovnjake in ugotovile morebitne okužbe. Potrebna je zlasti stalna opazovalna služba. Zapredke je treba takoj odstraniti z dreves in jih zažgati.

NE POZABIMO

V ponedeljek 23. junija so v Ljutomeru zborovale zadrudne s področja ljutomerskega okraja. Zboru je poleg 40 delegatov prisostvoval tudi predsednik okrajne zadrudne zveze. Po poročilu tov. Podleskove je sledila živahna razprava, v kateri so se zadrudnice dotaknile nekaterih vprašanj, ki jih v skrajšani obliki objavljamo.

Tov. Ramovševa iz Podgorja je najprej govorila o razmerah v domači zadrugi in poudarila, da so dobili ljudje zaupanje v zadrudništvo prav zaradi tega, ker vladata med zadrudniki razumevanje in pripravljenost, da se žrtvujejo za skupne koristi. Imeli so primer, da je neki vaščan izstopil iz zadrug, vendar se je v kratkem času skesal in zaprosil, da ga znova sprejmejo v svojo sredino. Zakaj je to storil? Ramovševa je na to vprašanje odgovorila s preprostimi besedami: »V sloji je moč!« in se čudila besedam nekaterih delegatov, ki so govorile o reorganizaciji zadrudništva v smislu razpuščanja zadrug. Podgorskim zadrudnikom niti na misel ne pride, da bi podirali zadrudno stavbo, ki so jo z mukami in za ceno skupnih naporov postavili. Rešiti pa bo treba tudi vprašanje zaščite zadrudnic pred in po porodu. V podgorski zadrugi so priznali ženam le 3 tedne porodniškega dopusta in 2 tisoč din nagraje v času, ko so izostale pri delu. Po njenem predlogu naj bi se pravice delovnih zadrudnic izravnale z zakonitimi pravicami delavk v industriji, ki so deležne šesttedenskega dopusta in drugih ugodnosti. Priznati jim je treba vsaj pravico do daljšega porodniškega oddiha.

Delegatka iz Zepovec je govorila predvsem o vzgoji mladih zadrudnikov in povedala, da se zadrudnice Apaške kotline zelo navdušujejo za domove igre in dela, kamor bi v delovnem času poslale svojo deca. Žal so zadrudna vodstva premalo upoštevala njihove želje, saj nimajo v Apaški kotlini nobene ustanove, ki bi skrbelo za predšolsko vzgojo otrok. Zepovske žene so si že poiskale vzgojiteljico in so voljne po svojih močeh pomagati pri uresničenju te hvaležne zamisli, vendar je pri tem potrebna pomoč zadrug, ki naj bi dala na razpolago primerne prostore in tako podprla upoštevanja vredno hotenje delovnih zadrudnic.

Žene iz Vogričevca, Zerovinec in od Vidma pri Ščavnici so na zboru obljubile, da se bodo v času žetve pomerile pri tem ženskem opravilu. Tekmovanje žanje pa bodo organizirali tudi v drugih krajih. Na Krapju in v Zerovincih bodo žene priredile tečaj za vkuhanje sadja in zelenjave ter s svojimi izdelki sodelovale na okrajni gospodarski razstavi. Oglasile so še tudi žene — brezemljaškinje, ki so izrazile zaskrbljenost spriču razpuščanja nekaterih kmečkih delovnih zadrug, v katerih so bile doslej zaposlene in so ponavadi tudi najbolj pridno delale v korist zadrudne skupnosti. Zaskrbljeno so vpraševalo, kje bodo dobile zaposlitev. Zbor je osvojil predlog, da je treba revne družine zaposliti na ekonomijah splošnih kmetijskih zadrug in v krajevnih podjetjih. Med sklepi je pomembna tudi

Pohitimo z delom, kajti zdaj so še mlade gosenice v kletki (zapredku), dočim se bodo čez nekaj dni preselile na druge rastline in poljske kulture, kjer bo zatiralna akcija mnogo težavnejša in dražja, saj bomo morali rastline škropiti. Štabi pri občinskih ljudskih odborih so posebej odgovorni, da bo pregledan poslednji sadovnjak in vsako drevo, od njihove vneme in natančnosti je odvisno, da-li se bomo škodljivca pravočasno znebili. Pri svojem poslu pa seveda potrebujejo pomoč vseh sadjarjev in kmetovalcev.

na otroške ustanove v Apaški kotlini

obveznost, da bodo žene pomagale ustanavljati proizvodne odseke pri splošnih kmetijskih zadrugah, da bodo skrbele za povečanje kmetijske proizvodnje ter članskih deležev itd. Včlanile se bodo v zadrug z družinskimi deleži. Mnogo več pozornosti bodo posvetile domači obrti, perutinarstvu in kunčereji. V zimskem času bodo v vsaki vasi priredile po tri predavanja s področja zdravstva in umnega kmetijstva. Na zboru so izvolile 13-članski odbor okrajne sekcije zadrudnic in 12 delegatov za republiški zbor.

Za Prekmurski teden izredna živahnost v Beltincih

V Beltincih se resno pripravljajo za Prekmurski teden, ker so pravilno dojele, kaj je namen tega. Aktivne so vse organizacije in društva OF, AFŽ, LMS, sindikati, ki vodijo v glavnem vse to delo, kolesarji, gasilci, izobraževalno in planinsko društvo, šahisti in prav tako TVD »Partizan«. Vsi delajo s polno paro. Za vsako točko programa je nekdo zadolžen; društva in posamezne

sekcije tekmujejo med seboj, ne da bi si napovedale tekmovalje. Prireditve v Beltincih bodo trajale kar tri dni in še posebej tri dni v posameznih vaseh občine.

Proslavo Prekmurskega tedna so zelo spretno združili z otvoritvijo kulturne dvorane v zadrudnem domu. Tu je treba poudariti zelo agilno delo kmetijske zadrug, ki si je vedela ustvariti finančna sredstva za dograditev dvorane. Pomagali so vsi, ker vsi čutijo potrebo po kulturni dvorani.

Prireditve bodo 20., 21. in 22. julija v Beltincih, a 3., 10. in 17. avgusta v Doležovju, Gančanih in na Melincih. Vse

Mladinci Konstruktorja v Lendavi so prvi napovedali

tekmovanje za VI. kongres KPJ

Pred kongresom Komunistične partije Jugoslavije se po naših kolektivih in množičnih organizacijah poživlja tekmovalje. O tem že govore poročila v časopisih. Tudi pri nas se je že začelo razpravljati o tekmovalju, ponekod pa so v zadnjih dneh naredili tudi žeskelepe. Med temi prednjači mladinski aktiv »Konstruktorja« na gradbišču v Lendavi.

Ko so se na zadnjem rednem sestanku aktivna menili o tekmovalju, so tudi sklenili, da bodo v čast VI. kongresa KPJ vključili v svoj aktiv vse mladince v svojem podjetju ter bodo poživeli kulturno-prosvetno delo med članstvom. S tem bodo poživeli vse delo svoje organizacije. V tem napovedujejo tekmovalje mladinskemu aktivu pri Proizvodnji nafte v Lendavi in mladinskemu aktivu direktije »Konstruktorja« v Mariboru. Obenem pa vabijo vse mladinske aktivne soboškega okraja, naj se jim pridružijo in se vključijo v tekmovalje.

Mladinski aktiv »Konstruktorja« v Lendavi tudi doslej ni bil med zadnjimi. V zadnjem času je pokazal precej delavnosti tudi pri fizikulturi, predvsem

pri šahu in odbojki ter delno pri namiznem tenisu.

Kdo bo sledil njihovemu vabilu i kdo bo odnesel zmago? O. M.

V Soboti so ustanovili okrajni odbor socialnega zavarovanja

V zvezi z reorganizacijo socialnega zavarovanja, ki bo dosledno vodeno p načelu samoupravnosti, so se v Soboti sestali člani Izvršilnega odbora Okrajnega sveta sindikatov in Socialnega zavarovanja ter izvolili začasni Izvršilni odbor. Obenem so sklenili, da se zaradi oddaljenosti Lendave in velikega števila delavstva ustanovi tamkaj ekspoziura. Po novi uredbi o socialnem zavarovanju prevzamejo vodstvo in odločanje v vseh zadevah zavarovanci sami, kar bodo izvajali po svojih voljenih zastopnikih. Na zadnji seji izvoljeni odbor bo opravljal te dolžnosti tako dolgo, dokler zavarovanci ne bodo izvolili izvršilni odbor. Ta odbor bo moral izdelati pravilnik o socialnem zavarovanju, ki bo prilagojen našim razmeram.

Na zadnjem organizacijskem prosvetovanju pri Okrajnem svetu sindikatov v Soboti so sklenili, da bosta OSS in Inšpekcija dela tesno sodelovala, da se ne bi dogajale nepravilnosti pri odpuščanju delovne sile, predvsem pri odpuščanju žensk. V podjetjih bi pa bilo potrebno ustanoviti komisije, ki bi pregledale, na katerih delovnih mestih lahko ženske zamenjajo moške.

Okrajni svet sindikatov v Soboti je na zadnji seji sklenil, da bo pozval vse sindikalne podružnice na svojem področju, naj sodelujejo v tekmovalju za VI. kongres KPJ in II. kongresa Zveze sindikatov Slovenije. Tekmovalne načrte bodo izdelale posamezne sindikalne podružnice same, pomagali jim bodo pa člani Izvršilnega odbora OSS, ki bodo prisostvovali sejam njihovih upravnih odborov.

et.

Mladinska delovna četa

HEROJA ŠTEFANA KOVAČA

Včeraj je odšlo iz Murske Sobote 40 mladincev, dijakov gimnazije in učiteljska, na letošnje mladinske delovne akcije pri izgradnji ključnih objektov. Mladinci so dali svoji četi ime: Mladinska delovna četa Heroja Štefana Kovača. Soboški mladinci se bodo v Celju pridružili slovenskim srednješolskim brigadam in z njimi ostali mesec dni na delu pri izgradnji hidrocentrale Jablanica na reki Neretvi v LR Bosni in Hercegovini.

Mladinci so odšli na delo z obljubo, da bodo častno nadaljevali tradicijo soboških brigadirjev — »Kovačevcev«, katerih ime je bilo vsakikrat s spoštovanjem in ponosom omenjeno v vseh dosedanjih delovnih akcijah.

vo igro »Zenitev«. Beltinci in Gančani bodo pripravili svoje harmonikarje. Tudi nogometno moštvo so postavili in sicer iz vse občine. To moštvo bo tekmovalo z ostalimi moštvi iz Prekmurja, kakor bo določil žreb. Postavili so nič manj kakor štiri šahovska moštva po osem igralcev, ki se bodo borila za prvaka občine, ta bo pa tekmoval za prvaka Prekmurja za časa Prekmurskega tedna.

To je do sedaj najbolj agilna občina v Prekmurju, zato je lahko za vzgled ostalim občinam. Sicer člani okrajnega odbora za prireditve Prekmurskega tedna niso obiskali vseh občin v Prekmurju in ne morejo reči končne besede ni rečeno, da ne bi mogla biti kateri izmed ostalih občin boljše od beltinske. Sicer pa nam bodo nastopili pokazali koliko se bodo pripravile posamezne občine na Prekmurski teden. Nova!

Petrovčani - le tako naprej, tudi drugod ...!

V Gornjih Petrovcih bodo gradili novo šolo. Vaščani, frontovci, so sklenili, da bodo k temu po svojih močeh pomagali. Sklepi držijo: vso potrebno zidano opeko bodo izdelali sami, s prostovoljnimi delom.

Privabil me je zategel pisk lokomobile. Začudil sem se; kaj le je, saj še ni čas mlačve. Morda ne bi zvedel, če se ne bi pisk ponovil in me zvalil po cesti navzdol. Pretekel me je kmečki fant, kot da bi slutil mojo radovednost; rekoč: »Nehalo je, pohiteti moramo, da bomo imeli vsaj toliko, kot oni dopoldne ...«

Radovednost me je gnala še bolj, da sem potegnil za fantom. Odprlo se mi je torišče dela, kjer se je okrog lokomobile drenjalo kakih trideset ljudi, ob straneh pa so se vrstile tri dolge skladovnice, sveže rezanih, rjavih opek.

Pa ne da bi gradili Petrovčani zadrudni dom — mi je šinilo v glavo. Spomnil sem se Čepinčanov, kako sem jih pred štirimi leti opazoval pri podobnem poslu. Takrat so zidali svoj lep, zadrudni dom. Kaj bi ugibal; vpraša, pa je.

Solo bomo gradili, je bil odgovor. V

redu, prav. Toda kako jo boste gradili? Tako in tako. Opeko — okrog 150.000 (stopetdesettisoč) zidakov bo treba, bomo izdelali sami, s prostovoljnimi delom, saj je šola potrebna. Pa še marsikaj podobnega bomo opravili pri zidavi na isti način. Vsi čelamo, Petrovčani in sosednji vaščani občine.

Se sem nameraval vprašati kaj, pa ni bilo časa. Zagoreli in od stroja še bolj črni fant, Ernest, je potegnil za vzvod pri svoji »peči«, da je zapuhala in na koncu dolgega jermena je zarožljaj majhen stroj za izdelovanje opeke. V trenutku se je združil več kot trideset misli v eni sami: dajmo, da bo čim več storjenega in več kot šestdeset rok je napelo mišice k delu.

Koga naj opišem, kdo je bil najboljši v tej izmeni? Kerčmarjev Joži, s štiridesetimi opekami na samokolnici (po 3,50 kg kos), ali vztrajni Sebanjč Aladar, pri katerem komaj slediš gibom rok pri tlačanju ilovice v stroj, ali Josar in Marija Benčec, ki prav tako vztrajno mečeta zemljo iz jame na površje. Morda mladi, bistrogledi Smodišev fant, Zoltan, ki tako urno in spretno preklada opeko izpod rezila stroja na samokolnice,

»Kdo hoče kozarec rujnega...?« Vsem se razležejo lica v nasmeh. To je Irinka, mlado, rdečelično dekle, vedno v šali — in vedno tekmeč pri delu. »Kar sama plj to starino...« se oglašajo vsevprek. Seveda, Irinka ponuja — do.

Voda je odrinila Zoltija od stroja in sama grabi po dva kosa opeke in jo zлага na samokolnice, katere se menjajo hitro in redno. Nekdo je malo hudošen, draži korajžno dekle: »Irinka, le počasi, hud bo zvečer...«

Dekle pol jezno pol veselo ošine z nagajivimi očmi in se otrse hudomušne: »Ne skrbi zame, nase glej raje, da ne bo kaj narobe...«

In delo teče veselo naprej. Drobci rjave zemlje pršijo okrog, voda klokota med kupi zgnetenih ilovice in skozi stroje, rezilo se dviga, pada in vsakikrat se prikažeta dva sveža zidaka. Samokolnice se menjajo druga za drugo, mišice se napenjajo — skladovnice zložene opeke pa rastejo iz metra v meter potez po lehi njive.

Popoldnansko izmeno je doletela smola. Jutranjim so rekli, da jih bodo posekali s številom izdelane opeke. Nepričakovano neurje pa jih je spravilo kar ob celo uro časa. No pa tudi dežja je treba, za boljše rast na polju; tu bodo že storili svoje. Ponedelk in Kerčmar Aleksander sta prispela, vozarja. Voda vozita, prvi k lokomobili, drugi k stroju za rezanje

opeke. To da osem voženj dnevno, po 500 do 700 litrov vode.

Se bi lahko naštevati imena in delo. Toda preveč bi bilo. Več kot trideset jih je in dopoldne jih je prav toliko, jutri in za njimi bodo spet prišli naslednji. Do 10.000 zidakov izdelala ena izmena, če gre vse prav. Precej je to in delo ocene vredno. Se posebej v primeru, ko se dela tako, kot zdaj petrovski občani.

Kaj bi govoril. Takih ljudi je v naši domovini na sto tisoče, več: na milijone. Sadovi takega dela so nove proge, ceste, mostovi, tovarne, prekopi, elektrarne in predori. Tudi Petrovčani so prijeli, začeli so s prostovoljnimi delom za zgraditev novega šolskega poslopja. V začetku so morda omahovali, nejevolno odkimavali, bi ali ne bi. Toda v času vse dozori. Da je to res, lahko povedo Petrovčani.

Kaj menite, vi, ki izdelujete s prostovoljnimi delom zidake za šolo, v kateri bodo nabirali znanje in koristne nauke za življenje vaši otroci; kaj vam je razkrila Vaša opekarška brigada?

Sami ste mi rekli tako, vaši pogledi so govorili; v družnem delu je uspeh! Rad verjamem, le tako naprej, Petrovčani; in še drugod stisnite, ne le pri šoli.

Pa brez zamere! Jože Vild

Še o Adamičevem večeru v Ljutomeru

Ker je nastala v Ljutomeru nepotrebna polemika okrog mozeja članka, k govorji o nastopu združenih pevskih zborov na Adamičevem večeru (objavljen v 25. številki našega tednika), želim na ljubo posameznikom pojasniti da se tokrat nisem imel namena spuščati v podrobnosti (izbrana analiza b zahtevala daljši članek), temveč sem se dotaknil najbolj nujnih problemov, ki se pojavljajo v posameznih pevskih kolektivih. Imam navado, da rad pri sluhnem mnenju poslušalcev in nastopajočih, kar mi posamezniki ne morejo šteti v greh. Tudi zadnje poročilo je bila sodba poslušalcev. Opazka k prvi in zadnji točki sporeda, namreč, da zbor nista zvenela dovolj sproščeno in zvočno, se nanaša na dejstvo, da sta bila postavljena preveč v ozadje odra in zaradi tega nista prišla do popolnega izraza.

S člankom nisem hotel zmanjšati dobre volje do dela, niti nisem hotel oškodovati ugledu nastopajočih skupin, saj prav dobro vem, koliko poštrevnosti in naporov zahteva takšen koncertni nastop. Zato upam, da iznešene kritične misli ne bodo slabo vplivale na nastopajoče, temveč jim bodo vzpodbudili pri nadaljnjem kulturno-prosvetnem delu v korist mestnega prebivalstva. kin

Uničimo murvinega preleca

Ameriški prelec se širi kot metulj in gosenica. To širjenje je sicer manjšega pomena. Mnogo je važnejše tako zvano pasivno širjenje tega škodljivca potom vetra, raznih prevoznih sredstev in sl. Po poreklu je iz Amerike, odkoder se je preko Madžarske razširil pri nas v Vojvodino že leta 1950 in Avstrije, kjer so ga našli severno od Radgone.

Škodljivec se pojavlja od maja meseca pa vse do pozne jeseni, odvisno od vremenskih prilik, v eni ali dveh generacijah. Metulji, ki se pojavljajo koncem aprila ali začetkom maja, so sijajno bele barve, dolgi 11—15 mm in preko razpetih kril merijo 30 mm. Tipalke so včasih bele, najčeste črne, bedra prednjih nog so rumena, dočim so stopala črna. Javljajo se tudi taki metulji, ki imajo na zgornjih krilih več ali manj črnih pikic. Te pikice se redkeje pojavljajo na dolnjih krilih. Pojava pikastih metuljev, odnosno onih brez pik, je odvisna, kakor je ugotovljeno, od vremenskih prilik. Pikasti metulji se česte pojavljajo spomladi.

Samica zleže do 1200 jajčec zelenkasto-rumene, odnosno listnato-zelene barve. Iz jajčec se kmalu izlezejo gosenice, ki začno zapredati list. Gosenice objedajo listje in pri močnejši okužbi kmalu obrstijo drevo. Te so v začetku rumene ali zelenkasto-rumene barve s črno glavo in črnimi bradavicami, katerih je na vsaki strani 12. Iz teh črnih točk (bradavic) rastejo diake, ki so v začetku komaj vidljive, pozneje pa so dolge do ene tretjine dolžine telesa; kar je karakteristično, diake pri starejših gosenicah lahko odpadajo in te izgledajo manj dlakave. Razen tega imajo gosenice na hrbtu še posebno linijo, ki je lahko popolnoma svetla, ali pa je temna, pa se tako gosenice med sabo precej razlikujejo. Od gosenic jabolčnega molca jih lahko razlikujemo, kajti te niso dlakave. Odrasle gosenice murvinega preleca so dolge 30 do 35 mm. Potem, ko se zabubijo, se približno v 10 dneh razvijejo novi metulji. Bube so dolge 8 do 14 mm in temne barve. Razvoj od jajčka do metulja traja 57 dni.

KAJ VSE NAPADA AMERIŠKI PRELEC

Kot hrana za gosenice pride v poštev skoraj vse sadno drevje, okrasno in gozdno drevje, napada pa tudi poljske in vrtno kulture, cvetlice, pevele — skratka z eno besedo, vse listnate biljke. Ker je zelo požrešen, nam to pove, koliko je nevaren. Povzroči lahko pravo elementarno nezgodo. Najhujša hrana pri nas so mu murve (odtod ime murvinega preleca), orehi, slive, jabolane, hruske, češnje, vinska trta, hmelj, topoli, lipe, vrbe, bukev, javor, hrast, koruza, detelja itd.

KAKO GA UNIČUJEMO

Ko smo videli, kako se je ta škodljivec že razširil v Prekmurju in kaj vse napada, ne bi bilo potrebno govoriti o nujni potrebi čim uspešnejšega zatiranja te golazni. Vendar je še potrebno kljub temu, da govorijo že dejstva, in potrebno bo vse dotlej, dokler bodo naši ljudje tako malomarni do tega škodljivca, kot so v mnogih primerih pri zatiranju ameriškega kaparja in koloradskega hrošča. Potrebno bo govoriti in opozarjati, dokler bodo n. pr. v Turnišču ležali pod jabolano, a tik nad glavo jim bodo gosenice žrle listje, ne da bi se zato zmenili; potrebno bo pisati, dokler bo v isti vasi lastnik edinih treh jablan, mimo katerih gre dnevno najmanj petkrat, čakal, da gosenice popolnoma uničijo drevesa in šele potem se bo vprašal: »Kakšna golazen je to?« Potrebno bo opozarjati, dokler bodo razni Komari v Kapci sedeli na pragu in od daleč zrlj okuženo drevo, kljub temu, da so jih seznanili s škodljivcem in opozorili na nevarnost in škodo, ki jo lahko povzroči prelec. Potrebno bo opozarjati in uporabiti tudi sankcije, dokler bosta skozi okna pisarne ljudskega odbora občine Gaberje predsednik in tajnik gledala v vrt preko ceste zapredek murvinega preleca, katerega sta jim tov. iz Ljubljane in okraja pustila z opozorilom, a počakal je še do prihodnjega obiska. Potrebno bo vse dotlej, dokler se taki in njim slinči ne bodo vzdramili.

Nabavili smo sredstva, pisali smo, govorili, opozarjali, svetovali in še bomo. Sami ne bomo mogli na tako obsežnem področju poraziti vseh zapredkov in jih uničiti. Ne maramo uporabljati sankcij, rajši bi, da se naši ljudje zavodov nevarnosti zdaj, ko še ni pozno, ko lahko še preprečimo razširitev in razmnožitev murvinega preleca v takem obsegu, da bi nam pretel z uničenjem dreva in rastlin.

Poškopili bomo, kolikor se bo dalo poskopiti z razpoložljivimi škroplilnicami. Predvsem pa je potrebno začeti s takojšnjim splošnim zatiranjem. Potrebno je poraziti vse veje, na katerih opazimo pajčevinaste zapredke z gosenicami, in jih na licu mesta sežgati. Ko bomo rezali veje, moramo paziti, da ne raztresemo gosenic. Namesto sežiganja lahko gosenice in zapredke namakamo v posode z vodo, kateri smo na približno 25—30l dodali okrog ¼ l petroleja. V kolikor nam ni mogoče narediti eno ali drugo, gosenice zmečkamo, vendar je treba paziti, da katera od njih ne ostane živa. Gnezda sežigamo lahko tudi na drevesu s pomočjo krpe, namočene v petrolej in pričvrščene na daljšo palico, ali pa si naredimo bakljo. Kjer je le mogoče, naj se tudi škropi in praši.

Kmetovalci. Cimprej se seznanite s tem škodljivcem in ga na mestu uničujte!
Ing. Z. F.

Doma izdelani kmetijski stroji se bodo znatno pocenili

V zveznem Svetu za industrijo in gradnje so minuli teden razpravljali o regresu in transportnih tarifah za domače kmetijske stroje, kakor tudi o dolgoročnih kreditih kmetijskim gospodarstvom za nakup teh strojev. Posvetovanje je strnilo svoje mnenje v konkretne predloge, ki bodo izročeni Gospodarskemu svetu FLRJ.

Po teh predlogih bodo tovarne znižale cene za razne kmetijske stroje za več kot 20 odst. od dosedanjih prodajnih cen. Za umetna gnojila in kemična sredstva za zaščito rastlin se prav tako predlaga regres, ki bo omogočil znatno znižanje cen teh proizvodov. Skupno bodo cene znižane za nad 6 milijard dinarjev.

Glede dolgoročnih kreditov za nakup strojev, orodja itd., so sklenili, naj bi se vsem kmetovalcem odobrivali krediti za nakup vprežnih strojev in orodja; kmečkim delovnim združenim, kmetijskim združenim, državnim ekonomijam in posestvom pa tudi za srednje in velike stroje. V te namene bo letos na razpolago okoli 4 milijarde din. Krediti pa bodo odobreni za dobo pet do sedem let.

DROBNE OKROG PREKMURSKEGA TEDNA

V MARTJANCIH so kar dobro zagrabili v pripravah za Prekmurški teden. Pripravljajo kulturni in športni spored. Medsebojno gostovanje bodo izvedli štiri igralne družine, nastopili pa bodo tudi pionirski pevski zbori in v zaključni prireditvi tekmovali vaški harmonikarji in mladi deklamatorji. Izvedli bodo tudi tekmovanje v šahu med pionirji, sestavili šahovsko moštvo svoje občine, v streljanju pa se bodo pomerile tri vasi.

Poleg tekmovanja odbojkarjev in nogometašev bodo izvedli tudi lahkoatletska tekmovanja v številnih disciplinah.

V KRIŽEVCIH je začetek slabo kazal. Kar spomniti se niso mogli, kaj bi lahko naredili. Malo razmišljanja in zadnje mladinsko športno tekmovanje pa sta dokazala, da tudi v križevcih marsikaj zmorejo, le volje in dela je treba. Sklenili so, da bodo pozvali na medsebojno tekmovanje v lahkoatletiki, nogometu in kolesarjenju občane Tišine.

Križevski lutkarji bodo priredili lutkovno igrico v Lončarovicah, domače IZUD pa bo gostovalo z Nušičevim »Navadnim človekom« v sosednjih Kančevcih.

Kaj pa strelstvo, Križevčani? In, harmonikarji, deklamatorji; jih ni mogoče dobiti?

TUDI PETROVČANI bodo imeli podobne prireditve. V Petrovcih kulturni večer, drugi dan pa športno tekmovanje. Malo skromneje sicer kot v Križevcih, nekaj pa le. Morda pa se bodo še česa domislili.

Adrijanska igralna družina bo gostovala v Zenavihah.

V PROSENAKOVCIH GOSPODARSKA RAZSTAVA

Prebivalci občine Prosenjakovci bodo za Premurski teden priredili občinsko razstavo — poleg kulturnih in športnih prireditev. Razstavljali bodo izdelke domače obrti: platna, košare, pletenine, lončarske izdelke, preproge in podobno. Tudi kmetijskih proizvodov ne bo manjkalo. Razstava bo odprta od 10. do 17. avgusta. Za zaključek pa bodo v Prosenjakovcih športne prireditve in tekmovanja.

V kulturnem sporedu bodo nastopile tudi plesne skupine z madžarskimi plesni.

V SALOVCIH — KOPALIŠČE

Salovčani se že dalje časa bavijo z mislijo, urediti v svoji občini kopaljšče. Zatrjujejo, da bo načrt izvedljiv in bodo za Prekmurški teden kopaljšče že tudi odprli. Na ta dogodek bodo navezali športni spored s plavalnimi tekmi. Trdijo, da bodo izvedli tudi tekmovanje v šahu, pa tudi strelci se bodo razgibali.

Kako pa kulturni spored? Salovska igralna družina bo gostovala v Hodošu s Finžgarjevo ljudsko igro »Veriga«. V zadržni dvorani v Čepincih pa bodo pripravili kulturni spored s tekmovanjem deklamatorjev, vaških harmonikarjev in godcev. Isti spored bodo potem ponovili v Dolencih.

KAJ PA MAČKOVCI?

Menili so se o razstavi, toda uvideli so, da za to ni pogojev. Sestavili pa bodo šahovsko moštvo za vso občino. Tudi tekmovanje strelskih skupin bodo izvedli, za izločilno tekmovanje pa sestavljajo nogometno moštvo. Tudi na dober uspeh v lahkoatletskem tekmovanju računajo. Kulturni spored ne bo izostel. Sodelovali bodo vaški harmonikarji, vokalni kvintet iz Prosečke vasi, tamburaši, deklamatorji in pionirski zbor.

Ne zaostajajmo v pomoči soljudem

Vtisi iz občnega zbora Glavne ga odbora RKS v Ljubljani

V juniju je bil v Ljubljani letni občni zbor Glavnega odbora Rdečega križa Slovenije. Iz vseh okrajev naše ožje domovine so prišli delegati, da poročajo o svojem delu in odnesejo nova navodila, pobude in sklepe za nadaljnje delo. Tudi Okrajni odbor Rdečega križa v Soboti je odposlal svoje delegate.

V času, ko smo pozorno zasledovali različne referate, ko so se nam pokazali drugi okrajši s svojim delom, smo začutili največjo potrebo, razodeti prekmurškemu človeku delo RK v pravi luči, da bo prav pojmovano njegove velike cilje. Marsikdo misli, da se je kot član oddolžil RK s plačanjem letne članarine in da nima drugih dolžnosti. Najdejo se še tudi taki, ki mislijo: saj ne dobim nič od Rdečega križa, zakaj bi bil njegov član. To je zastarelo mišljenje. Organizacija ne pomaga vedno le poedincu, toda pomaga povsod, kjer je pomoč potrebna. Na zasedanju Glavnega odbora smo videli, kako tesno so povezane vse humanitarne organizacije: gasilci, protiletalska zaščita, gorski reševalci itd., vsi so člani RK, ker imajo vsi en cilj, pomagati sočloveku. In Rdeči križ? Ali je treba še naštevati vse ogromno delo te organizacije? Pomaga pri elementarnih nesrečah, kot se je to pokazalo v pretekli zimi na Tolminkem, bori se proti množičnim obolenjem, kot je TBC, skrbi za matere in otroke, vzgoja našo mladino, uči naše podmladkarje, vodi borbe v pljančevanju in kajenju ter vsem škodljivcem našega zdravja, širi ljubezen in bratstvo med ljudmi, uči nas spoštovanja do sočloveka in postavi s tem temeljni pogoj za mir na svetu. Če bi se RK razširil v mogočno fronto enakomislečnih ljudi po vsem svetu, bi ugasnilo sovraštvo, bi minula trpljenja, grozodejstva vojne, bi se razcvetelo blagostanje in lepša bodočnost, za katero se Jugoslovani tako dosledno borimo. Referati in poročila na zasedanju so pokazali, koliko koristnega dela je opravil RK v zadnjih treh letih. Obratuni kažejo, da so bile izdane ogromne vsote za zdravstvo, za borbe proti TBC, za šolske kuhinje, za otroška okrevališča, za usposabljanje sanitetnega kadra, koliko je bilo razdeljeno pomoči pri elementarnih nesrečah itd. Posamezni okrajši so svoje delo prilagodili razmeram, toda vsak okraj je imel pokazati nekaj pozitivnega.

Tretji zadržni kino v Prekmurju

Preteklo nedeljo so pri Gradu doživeli pomemben dogodek, prvo kinopredstavo v dvorani zadržnega doma. Radovednost je prignala na Grad celo precej oddaljene prebivalce iz Rogošev, Serdice in Sotine, ki so prav tako kot domačini z zanimanjem sledili poteku predstave.

Poslednja opravila okrog zadržne dvorane, zunanosti doma, nabava kinoaparature in agregata za protizvajanje električnega toka, znašajo blizu milijon dinarjev, za kar je največ prispevala Kmetijska zadruga pri Gradu. Frontovcem, zadržnikom Grada je k temu lepemu uspehu čestital član Okrajnega komiteja KPS, načelnik Sveta za kulturo in prosveto pri OLO Soboti, tovariš Barbarič; prvi predstavi pa so prisostvovali tudi številni drugi gostje.

Zdaj, ko imajo v svojem zadržnem domu poleg drugih stvari še kinodvorano, pojmujejo prebivalci Grada in okolice važno kulturno pridobitev, katero jim poleg svojih gospodarskih vezi nudi zadržni dom. Ob tem dogodku pa se je vprašal tudi marsikdo iz oddaljenega rogaševskega kota: ali res nebi šlo tudi pri nas z gradnjo takega doma?

Če hočeš izvedeti za novice iz gasilskih društev, naroči LJUDSKI GLAS

Beseda naših bralcev

Kako naj se preživljajo z 2440 din trije ljudje?

Tako sprašuje Marija Starinski v Gornji Radgoni. In to upravičeno, ker so jo v tak položaj spravili ljudje, ki ne upoštevajo, da zasluži vsak človek dostojno življenje, temveč le ozko gledajo koristi svojega podjetja. Marija Starinski je bila prejnjaja leta uslužbenka na železniški postaji Gornja Radgona kot čistilka. Z reorganizacijo zaradi zmanjšanja plačnega fonda vzdržuje čistitve vlakov Kurilnica Maribor. Zaradi tega ji je železniška postaja odpovedala službo, obenem pa ji je izdala odločbo o premeštitvi. Tako se naprej čisti vagon, kot je to delala prej, le da jo plačuje Kurilnica Maribor. Zaposlena pa je le štiri ure, za kar prejema 2440 din mesečno, čeprav bi obenem lahko bila zaposlena tudi kot snalžilka postajnih prostorov in vlakovspremnega osebja. Pri tej honorarni zaposlitvi pa Marija ni niti socialno zavarovana niti ne prejema nobenih otroških doklad za svoja dva otroka, za katera mora sama skrbeti. Težko pa ji je dobiti še kako drugo nekajurno zaposlitev. In četudi bi jo dobila, bi njen zaslužek bil zdaleč premajhen, da bi lahko brez otroških doklad vzdrževala svojo družino.

Gasilci kulture

Gasilska društva imamo za gašenja požarov, pa tudi za drugo pomoč v nesreči. Gasilsko društvo v Strehovcih pa se je lotilo še druge naloge, s katero ovira kulturno življenje na vasi. Na dan vidovskega proščenja so priredili zabavo v zadržnem domu. Za zabavo so uporabili dvorano in razbili oder, katerega so si s težavo postavili mladinci, ki so že večkrat nastopili na njem. Ko so ga razbijali so mladincem obljubili, da ga bodo po zabavi postavili nazaj; sedaj se pa ne zmenijo zanj. To kaže, da so ga razbili namerno, da mladinci ne bi mogli več igrati ali bi se mučili z odrom, preden ga spet uredijo. Polomili so jim nekaj kulis in strgali ves papir na kulisah, tla odra so jim pokvarili. Tudi pri nerazbitem odru bi se lahko zabavali v dvorani, kakor tudi zunaj, saj je bilo lepo vreme.

Početje strehovskih gasilcev je kaj čudno, če že ne zlonamerno. Zato jih brez pridržka lahko imenujemo gasilci kulture — pa ne zato, ker bi bili kulturni ali bi kulturo pospeševali, temveč ker ovirajo razvoj kulture, torej jo gasijo. —vcl.

Kam bi s »frajerji« ...?

Ljudem po delu poštna zabava in razvedrilo! Prav je tako, nič nimam proti. Zato sem se tudi sam odzval prijaznemu vabilu — sicer ne ravno okusnega plakata — na ples soboških ljubiteljev plavalnega športa. Malo glasbe, plesa, dobre volje. »chansonerie«, pa še kaj — in privabi te. Toda dovolj o tem; nič na prireditelje, nič na zabavo; tu je zadeva urejena.

Pač pa tole: ljudje, pravilno rečeno, nekaj mladih ljudi, katerih slika mi nikakor noče v glavo. Vprašal sem se: ali res tudi našo Sobotno napada nalezljiva bolezen — frajerjada? Kako pa izgleda ta bolezen? Ozke hlače (nad gležnjem jih je komec) kot cevi kuhinjske peči, lasje podobni petelinjemu grebenu ali šopu predvna, na srcah ni mogoče ugotoviti, ali imajo obratnik ali ne, pod grlom se diči nekaj, kar bi naj bilo kravata, v indijsko križevcih barvah, z lica se luščita (fantu) zlepljena šminka in puder, in tako bi lahko našel še kaj.

Nisem nasprotnik napredka, rad vidim mladega človeka okusno opravljenega, športno, primerno običnega; vsakomur privoščim zabavo in tudi sam se rad zavrtim po plesišču; toda pri pogledu na tako čikarjjo me mine vsak čut za lepoto in čustvenost. In to naj bi bil cvet »napredne mladosti«? Hvala zanj! Sreča, da je takih zelo malo v primeri z veliko množico mladih, napredno mislečih ljudi, med katerimi tudi pri nas v Soboti bore malo pomeni, ali pa sploh nič, peščica »frajerjev«.

Pa še za kulturne se imajo! Le kam bi prijadrali s tako kulturo! In kaj bi s takimi »frajerji« ...? B. Vilnik

Kako to, da večji radenski kmetje ne zmorejo frontne članarine?

Osnovna organizacija Fronte v Radencih je pred kratkim sklenila, da bo obiskala člane s pobrala zaostalo članarino. Odborniki so svojo nalogo dobro opravili, vendar pa niso mogli za molčati imen nekaterih večjih kmetov (Radenci jih gotovo poznajo), ki niso uredili te najosnovnejše obveznosti napram Fronti. Na zadnjem sestanku je bilo ugotovljeno, da so nekateri siromatne družine poravnale članarino in primaknile celo prostovoljne prispevke, medtem ko so posamezni kmetje s nerjanzem odpravili svoje obiskovalce. Ali so res brez denarja? Pošten frontovci iz Radeno so drugačnega mišljenja in menijo, da ne gre za borne dinarje, temveč za ljudi, ki se še danes niso sprijamili s programom svoje Fronte. Nastaja torej vprašanje, kako dolgo jih bodo frontovci še trpeli v svojih vrstah. Čas je še, da jim v brk povedo: »Sopotnikov mi v Fronti ne potrebujemo!« Z. I.

Strup kot zdravilo

V deželah, kjer je mnogo strupenih kač, zlasti v Južni Ameriki, Indiji in Avstraliji, imajo zavode za proučevanje kačjega strupa. Tudi Higieniki zavod v Zagrebu jemlje kačam strup in ga pod imenom »viperin« izvaža. V raziskovalnih zavodih so znanstveniki ugotovili, da je v kačjem strupu tudi uspešno sredstvo za zdravljenje raznih boleznih, če pa uporabljamo v ustreznih, zelo majhnih količinah. Z njimi zdravijo predvsem živčne bolezni, nekatere očesne, pa tudi zelo neprijetne in dolgotrajne kožne bolezni. Kačji strup uporabljajo tudi za zdravljenje božjasti in nekaterih krvnih boleznih.

Tako se je kačji strup izpremenil iz sovražnika v prijatelja človeka. Pa tudi mnogi drugi strupi, celo najnevarnejši, koristijo človeštvu. Modernega zdravljenja srčnih motenj si brez napretnika, strupene rastline, ki iz nje jemljejo strup in izdelujejo tako imenovana digetalis zdravila, sploh ne moremo misliti. Arzen, ki so ga v prejšnjih časih mnogokrat uporabljali zločinci za zastrupljanje ljudi, je eno najvažnejših zdravil. V zdravniških rokah čisto blagodejno učinkuje zlasti pri slabokrvnih ljudeh, pa tudi pri nekaterih kožnih boleznih in nekaterih oblikah božjasti je nujno potreben.

Primorska je svečano proslavila peto obetnico priključitve k FLRJ

Prebivalstvo Slovenske Primorske je v zadnjih dneh svečano proslavilo peto obetnico priključitve k Jugoslaviji. Tako se je v okviru teh proslav preteklo nedeljo udeležilo velikega festivala v Ajdovščini okrog 30.000 ljudi. Prireditvam so prisostvovali tudi mnogi vidni predstavniki našega javnega življenja, med njimi tov. Boris Kidrič, Vida Tomšičeva, Tomo Brejč, Janez Hribar, Marijan Breclj, France Bevč, Zoran Polič, Etbin Kristan in še mnogi drugi.

Na slavnostnem zborovanju so prebrali pismo, ki ga je poslal maršal Tito ljudstvu Slovenskega Primorja, nato je zbrani množici spregovoril predsednik Gospodarskega sveta FLRJ in predsednik prve slovenske vlade tovariš Boris Kidrič.

Zborovalci so poslali maršalu Titu prisrčno čestitko, pravtako pa tudi pozdravno pismo tovarišu Kardelju. Zborovanju je sledil kulturni del festivala, na katerem so peli združeni primorski zbori — 800 pevcev in združeni pionirski zbori — 900 pevcev, nato še zbor koroških Slovencev in parti-

zanski pevski zbor »Srečko Kosovel«, ki sta zapela vrsto naših lepih borbenih in partizanskih pesmi.

V nedeljo popoldne se je program nadaljeval s telovadnimi in športnimi nastopi, nakar se je primorski praznik končal z veselimi ljudskimi rajanjem.

Spet nova hidrocentrala v Sloveniji

V nedeljo so v Mostah pri Zirovnici v naši novi hidrocentrali Moste slovesno pričeli obratovati z dvema agregatoma hkrati. Obe turbini elektrarne bosta dajali letno 30 milijonov kilovatnih ur električne energije, ko pa bo hidrocentrala popolnoma dograjena, bo hidrocentrala Moste proizvajala letno okrog 150 milijonov kilovatnih ur električne energije.

Svečanosti se je v imenu vlade LRS in CK KPJ udeležil tovariš Franc Leskošek-Luksa.

Organizacije Ljudske tehnike se pripravljajo ...

O analogah družtev in klubov Ljudske tehnike v sobotnem okraju se je precej govorilo in tudi pisalo. Toda moramo si priznati, da so do zdaj izvedli redke izjeme, stori v svojem vzgojnem delu le bore malo. Močnejše je nekaj krivde na Okrajnem odboru Ljudske tehnike, ki je bil do nedavnega nedelaven. V zadnjem času je pa ta začel z živahnim delom. Rezultati so drugačnejši v začetku, čeprav le v mali meri, vidni. Sicer vse organizacije Ljudske tehnike v Murski Soboti se aktivno pripravljajo na »Prekmurški tedne«.

AEROKLUB
Letalska organizacija v središču Prekmurja je preživljala dovolj kriz pod profesionalizmom, zato je tudi težko prešla na amatersko vodstvo. V samskem času nikakor ni mogla začeti z aktivnim delom, delno zaradi pomanjkanja potrebnih prostorov, delno pa tudi zaradi nezanimanja članstva.

Sedaj je drugače. Klub je začel z modeliranjem in padalskim letanjem. Člani Aerokluba so si z udeležbo deloma uredili lepo delavnico, ki jim obenem služi za predavalnico, ter se tedno v popoldanskem in večernem urah pripravljajo na tudi na ureditvi svojega letališča v Rakitancu, čim bodo oblastni organi izdali tozadevno dovoljenje. V načrtu imajo nabavo jadranskega letala »Vrabca« in pa motorne vile. Čim bodo to dobili, se bo za mlade jadrance začelo pravo življenje.

Na Prekmurskem tednu bodo razstavili svoje izdelke, katere bodo izdelali tečajniki (razne modele itd.). Pripravili bodo tudi letalski miting, s podelitvijo akrobatskih jadralskih letal ter motornih letal, skokov padalcev v raznih kombinacijah in tekmovanje mladih modelarjev.

RADIOAMATERSKI KLUB
Tudi ta je zelo mlada organizacija Ljudske tehnike v Soboti. Lani je imela svojega profesionalca, toda napredka nikakor ni hotelo biti.

ŠAH

Mednarodni mojster Pirc med ljutomerskimi šahisti

Predzadnji terek so ljutomerski šahisti doživeli nenavaden obisk: na povabilo klubskega vodstva jih je obiskal mednarodni šahovski mojster Vasja Pirc in odigral simultanko proti 36 igralcem. Zanimive igre so se udeležili tudi člani šahovskih klubov iz Jeruzalema, Lendave in Radgone. Prisotni gledalci so z zanimanjem komentirali potek posameznih partij. Mojster Pirc je 29 partij dobil, 6 izgubil in 1 remiziral. Partije so dobili: Koloman Varga, Marica dr. Hajosa in Janko Jecelj, člani SK iz Lendave, Alojz Ontič in Stanko Juršič, člani SK iz Radgone, in Jože Hriberšek, član SK iz Ljutomerja. Igra med mojstrom in domačinom Jožetom Cernjavčičem se je končala z remijem. Prireditvi je prisostvovalo 50 ljubiteljev šaha.

Spoštujemo ljudski izraz

Nova upravno-teritorialna razdelitev slovenskih okrajev in občin bo prinesla spremembo tudi nekaterim krajevnim imenom po Sloveniji, ki so bila popačena, oziroma niso nosila pristenega ljudskega imena. Ta bodo sedaj preimenovali ali pa popravljali. Zato bo prav, da podamo ob tej priliki nekaj stvarnih misli o krajevnih imenih, da bi vzbudili čitateljem do imena prav vsake naše najmanjše vasi vsaj majhen del onega spoštovanja, ki ga gojijo do njih raziskovalci krajevnih in ledinskih imen.

Zavedajmo se, da krajevna in ledinska imena niso morda prazne besede, ampak verne odraz živga ljudskega govora sedanjosti in dokaz slovenske preteklosti. Zato je treba gledati nanje kot najstarejše vrne zgodovine Slovencev, na najbolj trdne priče minulih, četudi v knjigah nepopisanih časov. Ta slovenska imena so spomin na vse čase od šestega stoletja dalje, ko so prišli iz zakarpatске pradolovine v Panonko nižino in se naselili po ravninah in bregovih rek: Soče, Save, Zile, Drave, Mure in Rabe, tja gor do Blatnega jezera.

Stevilna krajevna in ledinska imena, ki so se nam ohranila na slovenski zemlji iz prvih dob kolonizacije do danes, nam marsikaj razkazujejo. Govore nam o svojem prebivalstvu. Govore nam o delu kolonistov, ki so neumorno krčili s pragozdom, grmovjem, trnjem, vrbami, lipami, bukvami in koprivami porasle, rodovitne all puste, kamenite in močvirne komplekske v dolinah, na pobočjih in višinah, preganiali zverjed in se proti njej utrjevali, gradili koče, pota in steze ter zakroževali svoja zemljišča v celkih, delih in progah. Primerno velikat zemljišča pa jim je seveda odmerjal zemljiški gospod. Tako nam kažejo krajevna in ledinska imena tudi jezikovni zaklad in iznajdljivost našega slovenskega prebivalstva ter odražajo potek razvojnih začetkov — v kolikor se niso izgubila in izpremenila — vse do 19. stoletja, ko so se začela zbirati in zapisovati. Posebno lepa in stara imena kratko slovensko zemljo med Muro in Rabo ter sosednje Slovenske gorice in Dravsko polje.

Poglejmo samo nekaj imen, ki so tipična za slovensko kolonizacijo in nas spominjajo na krčenje, lego, obliko, barvo in svojstvo tal, na rastline, živali itd. Med krajevnimi imeni so posebno značilna za Prekmurje, Slovenske gorice, Ptujsko polje in Haloze imena s končnicami -ovci, -ci. Poglejmo samo nekaj imen: Brezovci, Lipovci, Krčevina, Grabe, Trnovci, Bukovci, Gomila, Strmec, Jastrebec, Lončarovi, Pečarovi, Bratonci, Radoslavci, Očeslavci itd. Glede na izvor krajevnih imen v tem delu slovenske zemlje bi nam podrobna analiza pokazala, da so skoro vsa slovenskega porekla. Le nekaj malega jih je madžarskih in nemških, ki so tudi mlajšega postanka kot slovenska imena. Vsi naši kraji imajo, preden stopimo vante, nabite table, s katerimi se predstavljajo obiskovalcem. Napisani na teh tablah so vsakemu kraju njegov rojstni list. Le žal, da je mnogim krajem usojeno, da se predstavljajo sve-

Letos gre bolje. Klub je priredil tečaj za začetnike radioamaterstva. Tudi na »Prekmurškem tednu« bo ta organizacija razstavila svoje predmete. Imela je niz tečajev pri nabavi raznega materiala. Kljub temu je tečajnikom po nižnjih cenah nabavljala material s pomočjo Radioamaterske zveze Slovenije. Jasno je, da bo ta organizacija v bodoče še laboljubna svoje delo.

AVTOMOTO DRUŠTVO »STEFAN KOVAČ«
V pripravah na »Prekmurški tedne« so postali tudi naši motoristi bolj aktivni. Za pred »Prekmurškim tednom« bodo imeli velike dirke po vsem okraju, ki bodo bolj propagandnega značaja. V samskem »Prekmurškem tednu« se bodo člani avtomoto društva pomerili v krožnih dirkah po Soboti. Pripravljajo tudi izmenjavanje za razstavo.

FOTO-KINO KLUB
To je menda edina organizacija, ki še do sedaj ni mogla dobiti pripravnih prostorov, kjer naj bi

se članstvo shajalo ter imelo svoje laboratorije ima pa izgleda, da bo le končno enkrat z letav prišla do potrebnih prostorov. Ta organizacija se nam bo na razstavi predstavila s posnetki našega lepšega Prekmurja ter naših delovnih Prekmurcev. Mlad teče je pa z organizacijami Ljudske tehnike v Lendavi. Tu so pred združitvijo obeh okrajev sicer obstajale organizacije, toda žal v večji meri le na papirju. Tako je sedaj Aeroklub po krivdi svojega vodstva v nemogočem stanju ter bo tu treba začeti znova. Avto-moto klub je izmed vseh najdelavnejši, dotim je dosednji Radioamaterski klub predstavljala le radiomehanična delavnica. Jasno je, da je razvoj naših organizacij Ljudske tehnike odvisen ne le od vodstev osnovnih organizacij raznih vrst in od Okrajnega odbora Ljudske tehnike, temveč tudi od raznih drugih organizacij. Zdi se nam, da naše organizacije Ljudske tehnike še ne zavzemajo tistega mesta, ki jim pripada z ozirom na važnost razvoja tehnike med ljudstvom.

ŠPORT

Za konec lep uspeh — toda premalo

Mura—Rudar 3:0

Ker se je že prejšnjo nedeljo v Kranju usoda Mure tako rekoč zapečatila, za tekmo z Rudarjem ni bilo takega zanimanja, kakor je pa to običajno v Soboti. Vendar je nekaj sto gledalcev po tekmi zadovoljno zapuščalo igrišče, kajti domača enajstoriča je dokazala, da zna igrati nogomet, če ima voljo.

Sam začetek je sicer slabo kazal za Muro, kajti prve minute igre so Trboveljčani ostro pritisnili, toda ta njihov polet je bil kratkotrajen. Ves ostali del prvega polčasa je pripadal moštvu Mure, ki so imeli že v tem delu mnogo prilik za dosego golov, vendar so izkoristili le dve. V 25. minuti igre je bil poškodovan vratar gostov Tauš, tako da je moral zapustiti svoje mesto in je v drugem polčasu igral v napadu.

V drugem polčasu so gostje nudili močnejši odpor Muri, vendar pa dalj kot do kazenskega prostora niso prišli, kajti obramba Mure je bila vedno na svojem mestu. Napadalna vrsta Mure je imela nekaj prav lepih prilik za povišanje rezultata, vendar je eno takih izkoristil samo Fujs, ki je z lepim strelom v sam kot dosegel tretji gol in s tem postavil končni rezultat.

Gostje po svoje igri, ki so jo prikazali, niso upravičili mesta, ki so ga za-

sedli v lestvici. Ražen poštvalnosti niso prikazali ničesar posebnega. Predvsem napadalna vrsta je igrala nepovezano.

Za moštvo Mure se lahko reče v celoti, da so zaigrali dobro. Najboljše pa vsekakor krilska vrsta in to Klepec in Babič. V napadalni vrsti se je v prvem polčasu izkazal predvsem Maučec, ki je pa v drugem nekoliko popustil. Trudil se je tudi Fujs. Kakor rečeno, bi napadalna vrsta Mure s točnejšim streljanjem in pa z malo več sreče dosegla vsaj še pet golov. Med drugim ni bila izkoriščena tudi enajstmetrovka.

Tako je moštvo Mure dokončno zasedlo predzadnje mesto v lestvici. Za tako slab plasman Mure je med ljubitelji nogometa precej vročih debat, ki se po navadi odvijajo kar na cesti ali pa v kavarnah. Eni mečajo krivdo na igralce, drugi na samo upravo. Vsekakor pa je jasno, da se bo potrebno o tem temeljiteje pomeniti, kakor pa do sedaj in to odkrito, kajti vse kaže, da neke niso le povsem čisti račun.

Odred—Nafta 8:1

Kakor so že zadnje tekme pokazale, je moštvo Nafta precej popustilo in ni več tisto, kar je bilo v prvem delu prvenstva.

Visok poraz, ki ga je doživelo moštvo Nafta v Ljubljani proti Odredu, je bil po prikazani igri povsem zaslužen. Le v začetku igre je napadalna vrsta Nafta nekajkrat ogrožala vrata Benčica od katerih se je eden končal z neubranljivim strelom Töröka, tako da je Benčik lahko pobral samo žogo še iz mreže. In to je bilo tudi vse. Že od konca prvega polčasa je Stefanec moral petkrat kapitulirati. V drugem polčasu je napad Odreda še trikrat zatrešil mrežo Nafti.

Pri moštvu Nafta se je odlikoval samo Stefanec, ki je nekajkrat uspešno posredoval in rešil tako svoje moštvo še večjega poraza. Zadovoljil je še Török.

KK LJUTOMER — KK PTUJ 353:228

Preteklo nedeljo je bilo na ljutomerskem kegljišču zanimivo srečanje med domačimi kegljači in gosti iz Ptujja, ki so se pomerili v pokalnem tekmovanju za »Sefranov memorijal«, razpisanim od Kegljške zveze Slovenije. Klub temu, da preživlja domači klub trenutno krizo v tekmovanjih, so domačini tokrat dobro zaigrali in pokazali igro, ki je bila podobna tekmlam v lanskem letu, ko takorekoč niso imeli tekmeva v narodnem slogu. Ptujčani so sicer igrali brez devetega igralca, vendar se tudi v kompletni postavi ne bi mogli uprati rešnjeje razigranimi Ljutomerčanom. Zmagali so domačini z odličnim rezultatom 353:228. Najboljši med domačini so bili Ferlan, Berk, Zavrtnik in Pevec, med gosti pa Koljič, Segalini in Arnuga. (e)

Bralec, kaj boš storil v Tednu domačega tiska? — Pridobil bom novega naročnika!

MESTNA SEKCIJA ŽENA V LJUTOMERU

priredi v nedeljo, 6. julija 1952, ob 14. uri, pri Titovem domu v Ljutomeru

VELIKO TOMBOLO

Glavni dobitki:

1. motorno kolo 500 ccm,
2. kompletna samska spalnica,
3. moška ročna ura,
4. moška obleka,
5. ženska obleka,
6. štirje prostorninski metri drv,
7. vreča s 50 kg pšenične moke,
8. sodček s 30 litri vina,
9. 1000 komadov zidne opeke,
10. 1 par moških čevljev,
11. 1 par ženskih čevljev,
12. 500 kg premoga

in še nad 500 manjših praktičnih dobitkov.

Po tomboli, ki bo v vsakem vremenu, bo prosta zabava s plesom. Za okrepčilo je poskrbljeno. — Sodeluje ljutomerska godba. — Čisti dobiček je namenjen za počitniška letovanja šolskih otrok.

Vabi ODBOR.

TEDENSKI ROLEBAR

Petek, 4. julija — Urh
Sobota, 5. julija — Ciril in Metod
Nedelja, 6. julija — Dušica, Bogomila
Ponedeljek, 7. julija — Manica, Renedikt
Torek, 8. julija — Mlajka, Elizabeta
Sreda, 9. julija — Veronika
Četrtek, 10. julija — Ljubica, Amalija
Petek, 11. julija — Olga
Sobota, 12. julija — Mohor in Fortunat
Nedelja, 13. julija — Dragan, Evgenij

Sonce vzhaja v nedeljo, dne 6. julija ob 4,18, zaide ob 19,55, dolžina dneva 15,37; v nedeljo, dne 13. julija ob 4,24, zaide ob 19,52, dolžina dneva 15,28.

SPOMINSKI DNEVI:

7. julija 1941. leta se je pričel v Srbiji oborožen upor proti okupatorju in domačim izdajalcem. — 13. julija 1941. leta je bil pod vodstvom Komunistične partije zanežen v Črni gori upor proti okupatorju. Črnogorsko ljudstvo je osvobodilo niz mest in vasi. — 13. julija 1942. leta je imel slovenski Dolomitski partizanski odred težke obrambne boje na območju Kijua.

KINO

KINO MURSKA SOBOTA: od 4. do 6. julija predvaja angl. barvni film »SINJA LAGUNA«. od 8. do 10. julija predvaja amer. film »DRAGA RUTH«.

Vsem kinopodjetjem v okraju Sobota in Ljutomer!

V svrhu objave sporedov kinematografov v našem tedniku, naprošamo uprave vseh kinopodjetij v okraju Sobota in Ljutomer, da nam dostavijo sporede filmov, katere vrtijo v svojih kinematografih.

Pošljite za ves mesec vnaprej in navedite tudi čas (uro) predstav v vaših kinodvoranah.

Uredništvo »Ljudskega glasu«

Zahvala

Prav iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so počastili spomin naše žrge

ELIZABETE TOT

za zadnji poti, kakor tudi vsem farvačcem vencev in cvetja, posebno onim, ki so prisostvovali njenim zadnjim težkim trenutkom.
Družini: DR. BRANDIEU in DR. LUKOVIČ

MALI OGLASI

Beseda din 5. Za pisemno dajanje naslovov je priložiti din 20.

Trgovske puite, police in tehtnice prodam. — Maroša Jožko, Lipa, Beltinci.

PRODAMO KOSILNI STROJ znamke »Pobeda«, elektromotor 5 Ks »Rade Končar«, tehniko 500 kg s premičnim utežom. Ponudbe poslati na KDZ Boreci, Križevci pri Ljutomeru.

PREKLICUJEM vse žaljivke, ki sem jih govoril zoper tov. Karela Frumena dne 9. junija 1952 v gostilni Horvat v Murski Soboti. — Viktor Kučan, ključavničarski pomočnik.

OBVESCAMO vse članstvo RK in ostalo prebivalstvo, da se tretja izdaja knjige »Prva pomoč« dobi v Državni založbi Murska Sobota.

POSESTVO, 6 oralov, z gospodarskim poslopjem, prodam. Zglasite se pri Adolfu Ploju, krojaču, Zbigovci, pošta Gornja Radgona.

DVO- IN POLSOBNO STANOVANJE s kuhinjo v Ljutomeru zamenjam za dvosobno v Murski Soboti ali Rakitanci. Naslov v upravi lista.

SLUŽBENA OBJAVA:

Stab brigade pri Okrajni gasilski zvezi v Ljutomeru obvešča vsa gasilska društva na področju okraja, da bodo letošnje sektorske vaje po sledečem vrstnem redu:

1. Za sektor Apače v Žepovcih, dne 6. julija ob 8. uri;
2. Za sektor Ivanjci v Ivanjcih, dne 6. julija ob 14. uri;
3. Za sektor Ljutomer v Radomerju, 13. julija ob 8. uri;
4. Za sektor Radoslavci v Branoslavcih, dne 13. julija ob 8. uri;
5. Za sektor Pršetinci v Lahoncih, dne 13. julija ob 14. uri;
6. Za sektor Logarovi v Lukavcih, dne 20. julija ob 8. uri;
7. Za sektor Cven na Moti, dne 20. julija ob 14. uri;
8. Za sektor Kapela v Radenci, dne 20. julija ob 14. uri;
9. Za sektor Križevci pri opekarni Boreci, dne 27. julija ob 8. uri;
10. Za sektor Stročja vas v Pristavi, dne 27. julija ob 14. uri;
11. Za sektor Videm ob Ščavnici v Slaptni, dne 27. julija ob 14. uri;
12. Za sektor Bučevci v Bunčanih, dne 3. avgusta ob 8. uri;
13. Za sektor Miklavž v Vitanu, dne 3. avgusta ob 14. uri;
14. Za sektor Radgona v Radgoni, dne 3. avgusta ob 14. uri.

Vabimo vse prebivalstvo in ljubitelje gasilstva, da si ogledajo sektorske vaje in spoznajo strokovno sposobnost naših gasilcev.

Na pomoč OGZ Ljutomer

Tak se mi zdi, ka sen van ne pisa že celo večnost, čeglih je ot mojega zadega pisma minolo samo štrnajst dni. F toten časi sen se voza križon križacki po celen našen okraji, ka bi zveda, kaj je te ali ge kaj novega. Lehko si mislite, ka sen pr toti vožji na svojen potrali skorok koreje spušta tak kak tiantan f Koreji tisti gospodje, keru že skorok celo leto fkuđer sidijo pa se kregajo, kak bi sklenili večni mir.

Dere sen se te ali kak zavrti blisk gna prta glavnem mestu Prlekije, sen vida, kak na nekši jivi op cesti nekše ženske koruzo osipavlejo. Dere sen se prpela bliže, sen tūdi čūja, kaj so si gučale — pa sen se resen čūda! Luščile so si same gospe: Gospa, vaša motika je malo premala. Ne, ne, gospa, za mene je zadosti veka, pač pa bo bole počasi no lepše delan. — To je resen, gospa! — Sto pisanih mačkof, sen, si misla, kaj šmentano hitro se te ali toti svet sūče! Pret par leti se te največše gospe otpelele prek meje, tiste pa, kere so ostale tū, je bilo celo sran, ka bi bile gospe. Dendencejši pa so se lekiče znavi zredile, merti pa smo dobli celo novo gospejo ploho v deželot! Zaj še samo čakam, ka do si še z milostivami začete pol nose kaditi.

To se zna, ka sen v Lotmerki najprle ša v oštarijo, ven sidijo tan pret-podne sami pametni lidje, norci pa delajo. Ka bi pokazala, kak sen tūdi jas pameten, sen si poleg špricara naroča še Lūckij glas za južino. Pa mi pravi kelnarca, ka Lūckega glasa več nemajo pr hiži, ven se je pre etan z oštarij-šovega klobūka norca dela. — Znavi sto pisanih mačkof! — sen na tihen zakleja — kak silen je te ali toti naš glas! Enega fčickneš — dva, trije zabrečijo. Totega pičiš, drugi se počohlinta. Zato nen nič več pisa ot klobūkof pa zadržnih gnojih, drgači de priša naš glas op fse naročnike, ven ma neštrni človek ma'lo pūtra pot svoq kvečoj. To bi blo hempošto posebno zaj, dere čemo še več naročnikof dobiti, ven bi to blo glasi pa tūdi jin potrebno.

Dere sen se basa s precik retkin gulašon, sen posluša, kaj sta si pr drugi mizi gučala nekša človeka; eden je bija bole stari, drugi pa precik mlajši. Pravila sta, ka je zaj v Lotmerki precik živo. Zadjih pet tednof so pre meli v kulturnem dumi fse fele nastope pa komedije. Meni pa se le zdi, ka so zaj prta kuncu samo popravljali, kaj so prle zamidili. — Najbole veselo je ponoči; na feakšen vogli pojejo no huškajo, celo anbulanta za žaloste betežnike je bila neko večer tak lūstna, ka se je popevaje no huškaie čūlo tūdi na cesto. Škoda, ka sen ne bija tistokrat v Lotmerki! Za liter dobrega vina bi si jas da v anbulanti vzeti celi decj krvi, kera mena včasik takšo silo dela! — Toto štorijo je pogreja mlajši človek, meni pa se zdelo, ka je bija malo hūt no

jalen, ven so jega najbrže ne povabili na lūstno večerjo.

ot anbulantnega vina sta se zagnala ta v neko ves blūzj Lotmerka, ge 'pre točijo fčasik jako kislno vino z miščami, ka je bole sitostno. Kelnarca tan siši blok za tubarkulozni teden cele mesce na pečl — te pa pravi, ka neče nihše jetičnih listkof kūpiti. Na dvorišti tiste oštarije so pre enok meli jako lepo komedijo. Nekši divji moški je meta kelnarco obetla no jo spovedava z najbolje mastnimi besedami — deca ot sosidof pa so poslušali jegovo rūčaje z otpriimi vūstami. Blo je pre tak kak f pravi norišnici.

Niče bole ne je v nekši mali oštariji na cesti prta Ptūji. Vno je tak kislno kak tan v ovi vesi, oštarijaška pa ti zbriše mizo z zamazanoj mujačo, ču pa se češ za vino kartati, je zmirom pripravljena, ka ti pomaga. Negi indi pa more kūharca fčasik sekret pucati, ven so druge ženske za takšno žmahno delo že preveč nobl.

Zveda sen tūdi, ka ma jo klūke na nekih dverah v okraji že noge. Či se što seli s kakšega kvantira, grejo fčasih klūke žjin, posebno rade tiste lepe žute. Celoz z nekše kanclije so že odišle. Najbrže so mele stare štuntnare jako rade, ven so jih zmirom stiskavali. Ja, toto nezarensko stiskavaje no žmikaje! — Tan negi v bregačah hodi pre nekši grubi pajbar fsakši den v nekšo pivnico po pijačo za težake. Kumaj zaružijo dveri na kapuri, že ti prsviala ot nekot še bole gruba puca pa prnese krūha no klobas. Te pa sidita f hladni pivnici pri žmahni južini no še stiskavleta, ven jo merti jako zebe. Oh, kak lepa je takša mlada lūbezen na starih gantnarih! — Ka se puce no čehi radi majo, to je fčista v redi, ka pa se što lahko zalūbi v boben, toga sen še te ali ne čūja! Zgodlo pa je ne kaj takšega tan f tisten lepen varaš, gre so pre negda v starih časih tjkvi dol po Mūri jahali. Tan si je mladi človek kupa boben, zaj pa se viči na jega igrati. Podnevi je pr deli, zato pa ma fsakši večer vajo do desetih. Največkrat jemi še dva pomagata s svojimi štrementu — potlan pa gre z bobnon spat. Lehko si mislite, kakšo veselje majo sosidi z decjo no lidje, keru morejo tūdi večer kaj delati pa polek tega misliti! Totega zalūbe-nega bobnara bi mogla opečina poslati ta k Mūri, naj bi tan plašja žabe no ribe. Či bi bija mali čehak, te bi jas jega samo praša, ali je že gda pogledna, kaj je notri v bobni — nigdar več ne bi pužen tuka...

Dere sta človeka v lotmerški oštariji sebi no meni nabrdala zadosta novic, sen se zagna ta prta Kostaji. F tisten kraji so še ovi mesec pravili: To maš, ču kaj daš! — Tan do pre skorok otrpli takšo anbulanto, kak jo majo že v Lotmerki. Samo ne ven, ali do meli kaj dela z betežniki, ven majo tan negi že tak vūčeno žensko, ka že sama najhūše injekcije davle, gnojne rane vračiti, pa je itak najležiša stvar. Nič ne škodi, ču je igla na šprafki že zarjaveta ali ču je rana zmiron vekša — hūde betege treba pač dolgo vračiti! Pa tūdi več dobiš za dobroto, več masti, mesa s tūnke.

Izpolnite, odrežite in odda jte našemu poverjeniku!

Naroč Inica

Naročam tednik »LJUDSKI GLAS« s plačilom naročnine

za eno leto 300 din
za pol leta 150 din
za tri mesece 75 din

Časopis mi pošiljajte na naslov

pošta:

Podpis zbiralca:

Podpis naročnika:

Dne VII. 1952.

Neodgovarjajoče prečrtati!

KAJ STORITI, da bomo izboljšali živinorejo?

Dejstvo je, da je živinoreja v ljutomerskem okraju zadnja leta zelo nazadovala, kakor količinsko, tako kakovostno. Vzrokoy za to je več. Posamezni živinorejci pripisujejo glavni greh obveznim odkupom živine davčnim obveznostim, ustanavljanju kmečkih delovnih združenj, ki razen nekaj izjem niso pokazale nobene skrbi za živinorejo, razpustitvi živinorejske zadruge itd. Živinorejci kaj radi zavračajo krivdo s svojih ramen, ne da bi odkritosrčno povedali, da so tudi sami zanemarili svoje dolžnosti in podcenje-

vali koristi te gospodarske panoge v našem kmetijstvu. Nenadoma so zmanjšali površine pod krmnimi rastlinami, tako da so trenutno samo z nekaj odstotki zastopane na naših njivah. Malo je živinorejcev, ki bi se brigali za izboljšanje travnikov in za povečanje krmne baze. To so po mojem mnenju glavni vzroki za nazadovanje živinoreje v ljutomerskem okraju, kajti brez dobre in zadostne krme je nemogoče govoriti o izboljšanju stanja v tej panogi kmetijstva.

Zgoraj navedeni vzroki, katere kaj radi priregvajo posamezniki, so skoraj odpadli. Drugič bomo morda spregovorili o najbolj bolečem problemu, ki

Si že kdaj srečal vujeca iz Vujdrimlake? - Seveda, v »LJUDSKEM GLASU«!

nam bo še dolgo belil glave, prej ko bomo prijadrali na zeleno vejo. Danes pa hočemo pojasniti predvsem organizacijo živinorejske službe, ki bo začela delovati s 1. julijem in bo nedvomno koristila kmetijcem, hkrati pa postopoma odkrivala vzroke, ki so bili povod za občutno nazadovanje nekdanj tako sloveče živinoreje v obmurskih krajih.

Živinorejska služba bo delovala v svojstvu nekdanjega selekcijskega društva ali odmrle živinorejske zadruge, le da bodo njene naloge precej večje in se bodo nanašale na večji delokrog. Področje ljutomerskega okraja bo razdeljeno na 5 živinorejskih središč s sedeži: Apače za vso Apaško kotlino, Radgona z občinami Radenci, Videm in Ivanjci, Križevci z občinami Veržej in Bučkovci in Ljutomer z občino Razkrižje, kjer bodo posvečali največ pozornosti reji goved simentalske pasme. V Ivanjkovcih bo sedež pingavskega rajona, v katerega spadajo tudi občine Kostanj, Vinski vrh in Kog. Za vsa središča so že določeni kmetijski tehniki — živinorejci, ki jih bodo plačale združne organizacije. Naloga vodij teh središč bo osnovana na izkušnjah iz večletne prakse živinorejske službe v preteklosti, predvsem pa bodo morali skrbeti:

1. Da bo pregledana vsa rodovniška živanja. V rodovnik bo treba sprejeti

Znižanje cen zdravilom

Od 1. julija veljajo v naših lekarnah nove, znižane cene zdravilom, ki jih je predpisal Svet za zdravstvo in socialno politiko zvezne vlade. Pocenitev znaša povprečno okrog 25 odstotkov. Znižane so zlasti cene farmacevtskim specialitetam, antibiotikom, farmacevtskim kemikalijam in ambalaži. Tako stane sedaj 1 aspirin 3 dinarje (prej 4), 1 kofepirin 6 dinarjev (prej 10), 1 ampula s 300.000 enotami penicilina je stala prej

NEZNANI VLIMILCI V LJUTOMERU

V noč ot 28. na 29. junij so nepoznani vlomilci vdrlji v trgovino z nekurantnim blagom v poslopu bivšega hotela Zavratnik. Odnegli so precej blaga v vrednosti nad 200.000 din. Storitice zasledujejo.

vse krave, ki imajo za to potrebne pogoje. Mislim, da je vsakemu živinorejcu znano, kakšen pomen ima rodovnik na sejmih pri prodaji živine.

2. Ne smemo dopustiti, da bi mladi plemenski naraščaj padel pod nožem mesarjev. Vso mlado plemensko — rodovniško živino je treba tetovirati in jo zaščiti pred prerano smrtjo.

3. Vsak okoliš naj bi imel dobrega plemenjaka odgovarjajoče pasme. Živinorejska služba bo skrbela za pravilno razdelitev plemenskih bikov in merjascev ter napovedala oster boj kakotnim plemenjakom, ki so se v zadnjem času razmnožili na podeželju in občutno škodovali živinoreji s tem, da so dajali slabo potomstvo. Odpravili bomo tudi nevarnost parjenja v sorodstvu, ki navadno zapuška negativne posledice na mladem naraščaju.

4. Z molzno kontrolo in vodenjem hlevskih knjig bomo znova napravili red in nadzor nad proizvodnostjo posameznih rodovniških krav, kar se bo več ali manj ugodno odražalo v prodajnih cenah na plemenskih sejmih.

5. Izboljšati bo treba zdravstveno stanje plemenske živine. Strokovnjaki so zadolženi, da točno poročajo o vsakem pojavu kužnih bolezni, jalovosti in drugih bolezenskih pojavih, ki jih bo veterinarska služba s preventivnimi ukrepi skušala preprečiti in ozdraviti.

Poleg navedenih prvenstvenih nalog, bo živinorejska služba imela besedo tudi v kmetijski proizvodnji, priporočala bo setev krmnih rastlin, dajala bo navsvete, kako izboljšati donosnost travnikov, kako organizirati živinske in plemenske sejme itd. Za uspešno izvrševanje teh dolžnosti je potrebno tesno sodelovanje med živinorejci in strokovnjaki, ki se bodo pri svojem delu morali naslanjati predvsem na živinorejske odseke pri splošnih kmetijskih združenjih.

Okrajna združna zveza bo v bodoče nagrajevala najboljše živinorejce in jim priznala premije na živinskih razstavah. Podjetja »Mlekopromet« in »Živnoodkup« so razumela potrebo po izboljšanju živinoreje in bodo prispevala določena sredstva v živinorejski sklad. Tako so z razumevanjem zainteresiranih krogov zagotovljena sredstva za nemoteno poslovanje živinorejske službe.

Apeliramo na vse živinorejce, da z razumevanjem sprejmejo živinorejske strokovnjake in jim pomagajo pri odgovornem poslu, kajti le s skupnimi napori bomo lahko obnovili in izboljšali živinorejo.

Ing. S. M.

Ali že vesite za novo odprto prodajalno „VARTEKS OBLEKE“ - prej TIVAR

Oglejte si veliko zalogo moških in otročjih oblek, ženskih in dekljskih plaščev.

Prodajalna se nahaja v oficirski zadrugi, SOBOTA, Titova 33.

Cene konkurenčne!

Boqata izbira!

GRICKI VANC:

BRATOVA KRI

»Ne bojte se, pri meni se denar ne more zgubiti!«
»Tega se ne bojim. Dokler boš imel hišo, bom svoj denar še vedno dobil povrnjen. Bilo pa bi mi žal, če bi zaradi dolga šla tvoja hiša na prodaj.«
»Saj bom prislužil...« mu je zagotavljal Jože. »Desettisoč pa tudi ni tako mnogo.«
»Fant, bodi previden! Cene se spreminjajo in kdo ve, kaj bo temu sledilo. Morda bo za nas koristno, morda slabo. Razni preroki nam obljubljajo več slabega kot dobrega. Sicer pa so to bolj ugibanja, zato se ni vredno preveč plašiti.« je popravil.
»Za nas kmečke ljudi slabše že ne more biti, kot je sedaj.« se je vmešal Jožetov stric. Ko je Amerikanec pritrdil, je popravil: »Ne mislim tebe, temveč le nas.«
»Mislite, da živim res tako brezskrbno, kakor nekateri o meni govore?« je vprašal Amerikanec in vzdihnil. »To bi bilo lepo! Mislite, da sem nekje z grabljami nagrabil dolarjev? S krvavimi žulji sem si jih služil, tako kot drugi. In če ne bi tako štedil, premislil na vsak dinar, preden ga izdam, bi bil prav tak revež, kot ostali »Amerikanci«. Vem, kaj se reče trdo življenje. Štedim in pritrugujem pa si za slabše čase, ki lahko še pridejo. Prestar sem že, da bi moral še po svetu s trebuhom za kruhom.«
»Sedaj ti že rastejo otroci za to.« je rekel stari Korenček.
»Rastejo? Oni bodo moraliskrbeti

25

pridigajo v cerkvi, tako pišejo knjige. Ko pa je začel presojati s srcem in razumom, se mu je zdelo, da Amerikanec ima le nekaj prav. Ni pa si takrat mogel pojasniti, koliko in kaj.

»Ljudje smo pač takšni, kakršne nas naredijo razmere.« je končal Amerikanec in pogledal na uro.

»Bi se kar zmenili za denar.« se je oglašil Jože, ki je prej le poslušal.

»Čas hiti, noči pa so kratke.« je dejal Amerikanec. »Mislim, da se ne bomo dolgo pogajali. Zaupam ti kot pridnemu človeku, zato kar naredimo pismo in ti dam denar.«

»Lahko mi zaupate.« se je smejal Jože. Bil je zadovoljen, da je tako lahko in hitro opravil.

»Zakaj pa ne. Če si tako delaven in pošten kot jaz, mi boš lahko vrnil, saj si še mlad. Če ne boš vrnil, pa zgubiš hišo. Za lenuhe nimam usmiljenja.« se je smejal Amerikanec. Medtem pa je že položil na mizo papir in črnilo ter začel pisati zadolžnico. Tega je bil vajen, kajti ljudje so si pogosto izposojali in v prejšnjih časih nekateri tudi hitro vračali. Ko je napisal, je prebral in dal podpisati Jožetu in njegovemu stricu kot prič.

»Lahko prebereta še sama, kar sem napisal.« je dejal in odšel po denar.

Ko je Jože spravil denar v žep, je dejal: »Kakor smo se zmenili, o tem ne sme nihče zvedeti.«

»Name se lahko zanesš. Tako dolgo ne bo nihče zvedel, dokler ti ne bo šla hiša na boben. To se pravi, če mi ne bi mogel ali ne bi hotel vrniti.«

Jože se je veselo vračal čez polja. Ključ je puhtela poletno vročino. Nalahno si je življal ter mislil na hišo in Anico

Sedaj ni nobene ovire več in Sršen ne bo nič izvedel.

XXIII.

Sršenov Martin je le po strani pogledal na dvorišče, od koder je slišal pozdrav, in polglasno odzdravil. Kazno je bilo, da se ne zmeni za pozdrav, a še manj za onega, ki ga je pozdravil.

Korenčkov Jože je gledal za njim. V srcu mu je bilo hudo in jezilo se je nad Sršenovim ponosom. Ali mu ta ne dovoljuje, da bi ga vsaj pošteno pogledal? Kako naj se oglašil pri Sršenovi, kakor sta se zadnjič zmenila z Anico, če ga njen oče noče pogledati niti na cesti? A kaj še, da bi govoril!

Tedaj je Sršen pridržal korak in se počasi obrnil. Pogledal je Jožeta, ki je še vedno zrl za njim, premeril z očmi hišo in počasi dejal:

»To pa si hitro sezidal.«

Jože je bil v zadregi. Sršen ga je iznenadil, ker je bil že prepričan, da z njim ne bo hotel govoriti. Naredil je nekaj korakov proti cesti in menceal besede:

»Ni tako hitro, ni; hiša zahteva mnogo dela in truda.«

»Prav zato rečem.« je poudaril Sršen, kakor bi ga hotel pohvaliti. Nato pa je s tišjim glasom vprašal: »Imaš delavce?«

»Nimam.« je odgovoril Jože bolj smeio. »Glavna dela smo končali, kar je še treba okrog hiše, bom pa že sam naredil.«

»Kaj takega ne zmore vsakdo.« se je smehljat Sršen. »Hišo imaš; še nekaj posestva bi rabil, pa bi lahko ustanovil svojo družino.«

Jožetu je silila kri v obraz. Kar je hotel izgovoriti, ni smel glasno povedati. Zdelo se mu je, da razume, kam

Sršen meri. Sicer lagati ne sme in zaradi vesti ne more, pa tudi resnice ne more povedati. Zato je nejasno odgovoril: »Upajmo, da tudi to bo.«

Sršen se je ozrl okrog, kakor bi se zbal, če bi ga kdo videl ali slišal.

»Ali ste hudi, oče Sršen?« je vprašal Jože, ker se mu je zdelo, da namerava nadaljevati pot. Tudi vprašanje mu je bilo najtežje, toda enkrat ga je moral izgovoriti.

»Hud? Zakaj?« se je Sršen delal nevednega.

»Tako — za vse, kar je bilo.« Besede so se mu upirale, da bi povedal bolj določno.

»O tem se pomeniva drugič. Sedaj nimam časa.« ga je zavrnil kratko, vendar ne prestrogo, in se prav tako kratko poslovil. Ponosno je odkorakal v vas. S takimi vojaškimi koraki je stopal je takrat, kadar je bil dobre volje ali je hotel pokazati svoj ponos.

Korenčkov Jože je zadovoljno zrl za njim. Zdelo se mu je, da je prebil led. Sedaj lahko brez strahu stopi k Sršenovim in se zmeni za Anico.

Se isti večer je to pot tudi naredil.

»Prav da si prišel; se kaj pomeniva.« mu je dejal Sršen ob prihodu; pri tem se je držal nekam resno v primeri s popoldanskim pogovorom kar preresno. Brez uvoda je kar vprašal: »Koliko denarja pa še imaš?«

»Denarja?« je uslo Jožetu. Kri mu je stopila v obraz, ker je žutil, da je s to besedico izdal svojo zadržgo.

»Da, denarja.« je hladno pritrdil Sršen. »Saj sva se že popoldne zmenila, da hišo imaš, je zemljo, ki še treba. Ker ti jo oče ne more dati, jo boš moral kupiti. Zato boš rabil še precej denarja.«

(Nadaljevanje sledi)